

Borgernes bemærkninger/indsigelser til Forslag til Kommuneplan 2017-2029

Bemærkninger/Indsigelser overordnet set

Der er kommet bemærkninger/indsigelser fra 5 borgere og 8 foreninger mv. som fordeler sig på Hovedstrukturen, Retningslinjer og redegørelse jf. nedenstående skema.

Et resumé af de indkomne bemærkninger/indsigelser til de forskellige kapitler og underkapitler og administrationens bemærkninger og anbefaling hertil findes under skemaet.

	Henrik Marcussen	Liselotte Paaske Nielsen	Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs	Nils Westerholt	Ole Westerholt Jørgensen	By&Landskab	Danmarks Naturfredningsforening – Lolland	Dansk Landbrug Sydhavsøerne, DLS	Friluftsrådet, Kreds Storstrøm	Landsforeningen Danmarks Jernbaner	Lolland Spildevand A/S og Lolland Forsyning A/S	Museum Lolland-Falster	Ældresagen
Hovedstruktur								X					
Retningslinjer og redegørelse – overordnet								X	X				
1.1 Bymønstre og udvikling		X					X						
1.2 Byrum og områdefornyelse							X						
1.3 Rekreative områder							X						
1.4 Offentlig- og privat service													X
2. Boliger						X							
3.1 Erhvervsområder												X	
3.2 Jordbrugserhverv					X			X					
5.1 Besøgscentre og udendørs anlæg				X									
5.2 Sommerhusområder							X						
5.7 Naturparker							X		X				
5.8 Friluftliv			X										
6. Trafik og transport						X				X			
6.1 Vejnettet	X						X						
6.3 Cykelstier						X							
6.4 Offentlig servicetrafik							X						
7. Kulturarv							X						
7.1 Kulturmiljøer		X											
7.4 Fortidsminder samt sten- og jorddiger					X								

9. Natur										X				
9.2 Naturområder			X					X						
9.5 Skovrejsning			X		X									
10.2 Spildevand												X		
10.4 Lavbundsarealer og potentielle vådområder			X											
11. Teknik, miljø og forsyning										X				
11.8 Elforsyning og solcelleanlæg								X						
11.9 Vindmøller							X	X						
12. Kystnærhedszonen										X				

Hovedstruktur

Dansk Landbrug Sydhavsørerne, DLS

Politikker for arealanvendelsen

DLS er en del af Lolland Kommunes (LK) Grønt Råd, som består af en række interesseorganisationer, der bruger naturen til enten erhvervsmæssige eller fritidsmæssige formål. Som den eneste organisation, der repræsenterer de erhvervsmæssige interesser i det åbne land, og de fleste og største lodsejerinteresser, har DLS i en årrække arbejdet for, at der i den kommunale administration grundfæstes en erkendelse og accept af det faktum at en naturpolitik der arbejder for øget biodiversitet, større forståelse for en dynamisk natur, bedre adgang til naturen kort sagt er en naturpolitik der i et eller andet omfang også kommer til at indbefatte private arealer.

LK arbejder generelt med en lodsejerinddragelse. Men fra DLS skal vi opfordre til, at det direkte fremgår af kommuneplanens naturpolitik, at aktiviteter og tiltag der ønskes gennemført i det åbne land, **altid** starter med en tidlig dialog med relevante lodsejere.

Et af de bærende ben i LK's turismestrategi er Kyst og Natur hvor Lolland med sine lange kyststrækninger, naturparker og -områder vil byde på oplevelser af høj kvalitet og mulighed for fred og ro. En række af de oplevelser der er fokus på, ligger på eller tilgås via private arealer. Grundet Naturbeskyttelseslovens adgangsbestemmelser i det åbne land, vil turister og tilflyttere, som bevidst vælger naturoplevelserne, lægge et øget brugerpres ikke bare på de konkrete arealer, men også på naboarealerne og lokalområderne.

Dialog og inddragelse af lodsejerne bør derfor fremgå entydigt som en del af både natur- og turisme politikken.

Administrationens bemærkninger

Generelt vægtes borgerinddragelse højt i Lolland Kommune og er en væsentlig del af den politiske aftale. Borger- og lodsejerinddragelse i Lolland Kommune sker som udgangspunkt efter Politik for aktive medborgere, hvor første princip er, "Borgerne skal inddrages så tidligt som muligt i processen". Der gennemføres derfor ikke projekter på privat ejendom uden at lodsejere involveres.

Kommuneplanens politikker omhandler som udgangspunkt, hvad det er kommunen vil og ikke hvordan det opnås, det sker som nævnt efter Politik for aktive medborgere.

Kommuneplanen rummer ikke en selvstændig naturpolitik, men henviser til Lolland Kommunes Naturpolitik og dennes målsætninger.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Retningslinjer og redegørelse – overordnet

Dansk Landbrug Sydhavsøerne, DLS

Retningslinjer

Med kommuneplanens formuleringer:

Kommuneplanens retningslinjer indeholder retningslinjer for arealanvendelsen.

Retningslinjerne danner grundlag for kommunens administration af planlovens landzonebestemmelser og for administration inden for anden lovgivning som f.eks. natur-, miljø-, bygge-, og vejlovgivningen.

Retningslinjerne er strømpilen for hvorledes man politiks ønsker at administrere, udfordre og udfylde det rum, enhver lovgivning har.

Udgangspunktet for DLS's kommentarer vil selvfølgelig være, at retningslinjernes formuleringer giver rum for et aktiv landbrugserhverv i hele kommunen, med så få og kun absolut nødvendige restriktioner, der kan understøtte, med kommuneplanens egne ord, at; *Landbruget er et centralt erhverv i Lolland Kommune, der sammen med det samlede fødevarerhverv har stor betydning for kommunen. Som primærerhverv leverer jordbruget en række produkter til fødevarerhvervet, men er også leverandør til energiforsyning, industrien mv.*

Lolland Kommune vil arbejde for at styrke samarbejdet på tværs af landbrug, industri og forsyningsområdet og dermed styrke hele det lokale erhvervsliv.

Lolland Kommune vil bakke op om forskning og udvikling der sigter imod et miljøvenligt og økonomisk velfunderet landbrug, baseret på et spekter af afgrøder med høj værdi og kvalitet.

Administrationens bemærkninger

Generelt administreres landbruget ikke af planloven og dermed kommuneplanen, da der er en række undtagelser for landbruget, men der er dog områder hvor kommuneplanen også har betydning for jordbruget, f.eks. ift. byggeri uden tilknytning til eksisterende bebyggelse på et landbrug, lige som en række af kommuneplanens udpegninger har betydning for hvad der kan stilles af vilkår i forbindelse med husdyrgodkendelser.

I Lolland Kommune er landbruget et centralt erhverv og i kommuneplanen er der arbejdet meget med, at det fremgår tydeligt og at det er kommunen opmærksom på. Kommunen har f.eks. med denne kommuneplan udlagt mindre agroindustriarealer, for at understøtte forskellige former for produktionserhverv i tilknytning til landbruget. Desuden er der arbejdet med ikke at lave unødige restriktioner for landbruget.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer

Friluftsrådet, Kreds Storstrøm

Friluftsrådet, Kreds Storstrøm, har med interesse læst forslaget til kommuneplan for årene 2017-2027. Vi er positive over for den moderniserede plan som helhed.

Vi har bemærket, at af kommunens samlede areal udgør produktionslandskabet over 75 %. Friluftslivet kan naturligvis udfolde i det åbne land - på veje, stier, vejrabatter og markveje - men de egentlige naturoplevelser er henvist til ganske få steder i kommunen. Derfor er det overordentligt vigtigt, at vi passer på disse "naturoaser", ja, udvikler dem.

Administrationens bemærkninger

Kommunen er opmærksom på, at 77 % af kommunens areal er landbrugsareal og 9 % skovbrugsareal og dermed 86 % produktionsareal samlet set. Den høje andel skyldes formodentligt den gode jord og terrænforholdene der er stort set ideelle for jordbrug.

Jordbruget er et vigtigt erhverv i Lolland Kommune, men det er natur- og rekreative arealer også, både for borgere og turister. Kommuneplanen forsøger at balancere, forholdet mellem beskyttelse og benyttelse og samtidig giver den mulighed for, at lodsejere kan plante skov og etablere nye naturområder mv., enten alene eller i samarbejde med kommunen og stat.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer

Underkapitel 1.1 Bymønstre og udvikling

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

Retningslinjer:

"1.1.3 Ved udbygning af byerne skal det sikres, at byudviklingen sker under hensyn til trafik, natur, landskabelige- og kulturhistoriske værdier, og som udgangspunkt ved etablering af mindst 3-rækkede plantebælter med hjemmehørende plantearter ud mod det åbne land eller det overordnede vejnet".

DN Lolland ser positivt på afskærmning af byområder mod det åbne land eller vejnet med 3-rækkede plantebælter med hjemmehørende plantearter, det er en rigtig god ide. Vi ser gerne en tilføjelse omkring etablering tidligt i planlægningsfasen, så plantebælter er afskærmende når byudvikling er etableret.

Redegørelse:

Byudvikling generelt

"Byudviklingen bør som udgangspunkt ske ved en fortætning af byerne, ved f.eks. at omdanne uudnyttede og funktionstømte områder". I afsnittet Vision for Lolland 2030 står skrevet "men på Lolland har alle samtidig adgang til naturoplevelser lige uden for byskellet".

For DN Lolland er det vigtigt, at fortætning af byer ikke sker på bekostning af natur i byerne, at der fortsat er grønne områder i byerne for bevarelse af rekreative områder og biodiversitet i byerne, og at denne natur ikke flyttes uden for byskellet.

DN Lolland ser positivt på, at der i kommuneplanen er beskrevet generelle rammer for friarealer i forhold til nye bebyggelser med mere end 10 boliger svarende til mindst 10 % af det samlede grundareal i lokalplanområdet.

"Afgrænsningen af byer, landsbyer og tekniske anlæg sker typisk ved, at der stilles vilkår om etablering af enten 3- eller 6-rækkes beplantningsbælter, bestående af hjemmehørende og

lokalitetspassede træer og buske, der understøtter de truede dyre og plantearter i Danmark i overensstemmelse med kommunens Naturpolitik.

Beplantningsbælterne kan være brede og massive, eller de kan være mere eller mindre åbne med afbrudte forløb, ligesom det nogen gange kan være nok, at der plantes en hæk. Det afgørende er, at afgrænsning mod det åbne land indpasses bedst muligt under hensyn til natur, landskabelige og kulturhistoriske værdier."

For DN Lolland er det vigtigt, at etablering sker tidligt i planlægningsfase. Ved valg af beplantning bør det sikres, at den er hurtigt voksende i etableringsfasen, det er en hæk oftest ikke. Beplantning bør være nået op i en højde, så afskærmning er etableret, når bebyggelse eller opførelse af tekniske anlæg er etableret.

"Desuden kan der indtænkes stiforbindelser og grønne områder i afgrænsningen af byer, landsbyer og tekniske anlæg."

DN Lolland ser positivt på, at der kan indtænkes nye stier og grønne forbindelser i afgrænsningsområder.

Turistcentre

Byudvikling:

"Det er omkring og i tilknytning til turistcentrene, at man kan forvente større udlæg til understøttelse af turisme- og serviceerhvervet, som f.eks. nye sommerhusområder, forlystelsesparker, større feriehoteller mv.

I og omkring turistcentrene vil kommunen desuden kigge på, om der skal etableres faciliteter som f.eks. træfortove, pavilloner, borde og bænke mv., der kan være med til at styrke befolkningens adgang til kysten samt understøtte frilufts- og ferieaktiviteter."

For DN Lolland er det vigtigt, at der hele tiden er god balance mellem etablering af bebyggelse og bevarelse af naturværdier, at bebyggelse ikke sker på bekostning af naturværdier, at der hver gang der etableres bebyggelse sikres bevarelse af naturværdier, etablering af grønne korridorer og bevarelse af biodiversitet.

Administrationens bemærkninger

Plantebælter/afskærmende beplantning

Retningslinjen er netop et udtryk for, at kommunen vægter indpasningen i landskabet højt, herunder ved etablering af Plantebælter/afskærmende beplantning. Lovgivningen åbner dog ikke mulighed for, at kommunen kan stille krav om, at beplantningen etableres tidligt i planlægningsfasen, da der ikke kan stilles vilkår før end lokalplanerne vedtages endeligt.

I forhold til ønsket om, at beplantningen skal være nået op i en højde så afskærmningen er etableret inden bebyggelsen/anlægget er etableret, er det et spørgsmål om hvordan det håndhæves. Hvor meget af beplantningen skal have nået fuld højde, hvad hvis der er huller i beplantningen mv.? Endelig vurderes det, at det vil være svært, at få virksomheder til at etablere sig i kommunen, hvis de lige skal vente 10 år før de kan få lov at bygge.

Men kommunen opfordre generelt lodsejere af erhvervsjord, jord til boligområder mv., til at plante så tidligt som muligt, når man går i gang med nye projekter i det åbne land.

Fortætning af byerne

Kommunen er enig i betragtningen af, at fortætning af byer ikke skal ske *"på bekostning af natur i byerne"* og at der er vigtigt *"at der fortsat er grønne områder i byerne for bevarelse af rekreative områder og biodiversitet i byerne"*. Fortætning af byerne i Lolland Kommune vil derfor som udgangspunkt ske ved omdannelse af eksisterende uudnyttede og funktionstømte

områder i byerne, og her ind tænkes som udgangspunkt friarealer og rekreative grønne områder.

Balance mellem etablering af bebyggelse og bevarelse af naturværdier

Kommunen er enig i at der skal være en balance mellem etablering af bebyggelse og bevarelse af naturværdier mv., og det er en af hovedpointerne med kommuneplanen, at finde en balance mellem benyttelse og beskyttelse. Det er i den videre planlægning, herunder ved lokalplanlægning, at hensynet til naturværdierne konkret varetages både omkring ferie og fritidsanlæg og ved byudvikling mv.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer

Liselotte Paaske Nielsen

Rødby bør indgå som turismeudviklings by sammen med Rødbyhavn.

Foreningen til bevarelse og aktivering af Pakhuset - dørtærsklen til Danmark har sammen med arkitekt firmaet Norrøn udarbejdet forslag til Købstadshotel i Rødby, hvor de tomme og spøgelsesagtige forretningslokaler omdannes til hotelværelser, og hele Østergade bliver "Hotelgangen".

Tanken er at Købsstadshotellet kendetegnes ved en tidslomme - eks 1939. Kultur- og Pakhuset, Det gamle Rådhus og Willersgård indgår som del af Købstadshotellet. Det vil være en attraktion i sig selv at kunne overnatte i "den gamle tobakshandel", "den gamle byrådssal" mm. og vil give ekstra overnatningskapacitet i Lolland Kommune.

Byen kan være første spændende "stoppested" ved afkørsel 50 - en turistattraktion i sig selv, og der er positive tilkendegivelser fra turistchefen og Lalandia som støtte til udvikling af Købstadshotellet.

Administrationens bemærkninger

Der kan generelt ske turismeunderstøttede tiltag i alle byer og ikke kun i turistcentrene, selvfølgelig under hensyntagen til natur, miljø, kulturarv og andre planlægningsmæssige interesser. At Rødby ikke ligger i et turistcenter, forhindre ikke at der kan etableres et "Købstadshotel" i byen. Der mangler generelt overnatningsmuligheder i Lolland Kommune, så alle initiativer er velkommende.

Udpegningen af Turistcentre, er en tilkendegivelse af hvor man kan forvente større udlæg til understøttelse af turisme- og serviceerhvervet, som f.eks. nye sommerhusområder, forlystelsesparker, større feriehoteller mv. Lige som de prioriteres ift. hvor kommunen som udgangspunkt vil arbejde for at understøtte turismeerhvervet. Det betyder ikke, at kommunen ikke vil arbejde på, at understøtte andre gode ideer og initiativer.

Rødby ligger endvidere inden for udviklingsområdet i bymønstret, og er en del af helhedsplanen for området omkring Holeby, Rødby og Rødbyhavn, hvor der bl.a. ligger et perspektivområde for et besøgscenter ved den nye motorvejsafkørsel 50.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer

Underkapitel 1.2 Byrum og områdefornyelse

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

"Kommunen har udarbejdet byrumsprogrammer for Nakskov og Maribo, der hver har deres rolle og særlige kendetegn som kommunens to hovedbyer og historiske købstæder. Byrumsprogrammernes projekter planlægges udført i perioden 2015-2020.

- *Et ønske om at sammenhængen mellem bykerne og de markante naturherligheder understøttes og synliggøres."*

DN Lolland ser positivt på byrumsprogrammer, der skaber sammenhæng mellem bykerne og naturherligheder, vi opfordrer til skiltning, der guider til naturherlighederne.

Administrationens bemærkninger

Skiltning og formidling af kommunens herligheder er noget der arbejdes med på mange områder.

Både i byrumsprogrammet og det igangværende områdefornyelsesprojekt i Maribo er der fokus på formidling og bedre sammenhænge i byen og mellem byen og den omkringliggende natur, og der er helt konkret afsat midler til et projekt til formidling af byens historie.

Derudover er der i projektet Naturlandet, som en vigtig del af projektet et arbejde i gang med bedre skiltning til naturområderne og opsætte nogle formidlingsstandere på de forskellige destinationer.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer

Underkapitel 1.3 Rekreative områder

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

Retningslinjer:

"1.3.1 De rekreative områder skal fastholdes til rekreative formål og naturindholdet i områderne skal beskyttes og udvikles. Herunder skal der tages stilling til træer, herunder vejtræers frednings- og bevaringsværdi."

DN Lolland ser positivt på beskyttelse og udvikling af naturindholdet i rekreative områder og DN er meget positive over for, at der er en hensigt om at tage stilling til frednings- og bevaringsværdi af vejtræer.

"Kort 1.3.1 Grøn rekreativ plan"

Kort 1.3.1 viser den grønne rekreative plan for Lolland Kommune. DN Lolland vil opfordre til, at der tilføjes endnu et grønt rekreativt bånd fra Kramnitse via Mindelunden til Kristianssæde for at understøtte sydkysten ved Kramnitse som turistområde.

"1.3.5 Ved byudvikling, by- og områdefornyelse, lokalplanlægning mv. skal sammenhængen til eksisterende og kommende stier og rekreative områder indtænkes og understøttes, jf. den overordnede grønne rekreative plan som fremgår af kort 1.3.1."

DN Lolland ser frem til udvikling af de sammenhængende grønne kreative bånd, der fremgår af kort 1.3.1, vi ser positivt på udbygning af tilgængelighed, men ved udvikling af turismen vil det også give en øget belastning og behov for etablering af nye stiforløb og regulerede adgange, så den bevaringsværdige natur beskyttes. Vi ser positivt på varieret beplantning, der tydeliggør landskabstræk og naturoplevelser og vi ser mulighed for samtidig mangfoldig biodiversitet.

Redegørelse

"Lolland Kommune vedligeholder en lang række store og små grønne arealer, der hovedsagelig ligger i eller ved byområder. Områderne har stor værdi for bymiljøerne og muligheden for naturoplevelser, rekreation og sport, som er fremmende for befolkningens sundhed.

De grønne landskabstræk og rekreative muligheder i byen kan prioriteres ved by- og områdefornyelsesprojekter, hvor der kan anlægges aktivitets- og legeområder, områder til ro og fordybelse mv. Områderne kan anlægges med en blanding af lysåbne og beplantede områder med søer og træer."

DN hilser velkomment, at bynær natur prioriteres og ønskes bevaret og udviklet, med lysåbne beplantede områder med søer og træer. Vi ser naturmæssige værdier for biodiversiteten.

"Naturstyrelsen har i samarbejde med Lolland Kommune etableret og driver knap 90 ha bynær skov og naturområder i Nakskov. Skoven, som er den første statsskov på Lolland siden enevælden, udgør sammen med ringstien en ring af varieret natur om byen, som består af rekreative områder med statsskov, åbne grønne områder, søer og moser, cykelruter og stisystemer."

Skov og ringsti omkring Nakskov med afvekslende natur som statsskov, grønne områder, søer og moser, cykelruter og stisystemer, ser DN gerne som et godt eksempel, vi gerne ser kopieret til andre dele i kommunen. Det giver naturmæssig mangfoldighed og biodiversitet.

"Kommunen har i den forbindelse overdraget 60 ha kommunal jord til staten, der til gengæld står for driften, og det er målet, at staten opkøber yderligere areal, så den samlede statsskov- og naturområde ved Nakskov kommer op på cirka 120 ha."

DN Lolland opfordrer Lolland Kommune til at fastholde Naturstyrelsen på forpligtigelsen til at købe yderligere 60 ha op til de 120 ha for statsskov- og naturområde ved Nakskov.

Administrationens bemærkninger

Grøn rekreativ plan

Lolland Kommune vil i den kommende planlægning kigge nærmere på, om forslaget til den grønne rekreative plan kan indarbejdes i kommuneplanen.

Skovrejsningen ved Nakskov

I aftalen mellem Lolland Kommune og Miljøministeriet v. Naturstyrelsen Storstrøm, forpligtiger Naturstyrelsen til at opkøbe jord for 10 mio. kr, under forudsætning af, at pengene afsættes på finansloven.

Lolland Kommune er løbende i dialog med Naturstyrelsen Storstrøm om projektet, ligesom Naturstyrelsen Storstrøm selv er opmærksomme på, at de fortsat ikke har opkøbt jord for det aftalte beløb.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 1.4 Offentlig- og privat service

Ældresagen

Ældre Sagens Koordinationsudvalg i Lolland Kommune har følgende bemærkninger til "Forslag til Kommuneplan 2017-29 med tilhørende miljørapport":

Ældre Sagen i Lolland Kommune oplever, at mange ressourcestærke tilflyttere fra andre egne af landet ønsker at bosætte sig og blive boende i vores dejlige områder på landet og på øerne. For at fastholde tilflytterne anbefaler vi, at Kommunen opretholder og sikrer serviceniveauet på landet.

Det er vores oplevelse, at mange ældre mennesker ønsker at blive boende i landdistrikterne, hvis der er social tryghed. Vi er bekymret for, at Kommunen ved at begrænse adgangen til service for ældre og plejekrævende i landdistrikterne kommer til at skræmme potentielle tilflyttere væk og skabe en fraflytning fra landdistrikterne. Vi ser af den Kommunale Kvalitetsstandard, at hjælp og pleje allerede nu begrænses for borgere, der er bosiddende på øerne.

Vi vil bede kommunen være meget opmærksomme på udtalelse fra Social- og indenrigsministeren: *"Kommunalbestyrelsen skal herudover træffe sine afgørelser i overensstemmelse med den generelle lighedsgrundsætning. Det indebærer bl.a., at kommunalbestyrelsen ikke må have forskellige serviceniveauer afhængigt af, hvilken del af kommunen borgeren bor i"*. Svar d. 05.07.2016 på Spm 114, stillet af Udvalg for Landdistrikter og Øer. Svaret vedrører hjemmehjælpsområdet.

Vi vil også bede Kommunen være opmærksom på vejledningen om hjælp og støtte efter serviceloven. Ifølge vejledningen kan kommunalbestyrelsen ikke stille krav om, at modtagere af hjemmehjælp skal tage ophold i en anden boligform, hvis hjælpen overstiger et vist niveau.

Administrationens bemærkninger

Kommuneplanen omhandler hvor der fysisk kan placeres byggeri og anlæg samt hvad forskellige arealer i kommunen kan bruges til. Kommuneplanen omhandler ikke hvilket serviceniveau der skal være forskellige steder i kommunen, da den kommunale service reguleres af serviceloven og ikke planloven.

Retningslinje 1.4.1 – 1.4.3, skal sikre at nye institutioner og lig. som udgangspunkt placeres hvor flest muligt kan få gavn af tilbuddene, hvilket vil sige kommunens hovedbyer Nakskov og Maribo. Hvis der er tilbud der ikke behøver eller som det ikke giver mening at placere i kommunens hovedbyer kan tilbuddene placeres i de øvrige byer inden for det overordnede bymønster. Endelig kan der placeres nye institutioner og lig. uden for det overordnede bymønster, hvis der er særlig funktionelle begrundelser herfor.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Kapitel 2. Boliger

By&Landskab Boligpolitik

I indledningen er anført følgende:

”Overordnet set ligger de største arealmæssige interesser i forhold til byvækst omkring Nakskov og Maribo og de store infrastruktur bånd.”

Man regner ikke med, at der sker en positiv udvikling i antallet af boliger, der bygges pr. år, idet man fastholder, at der ikke bliver bygget flere end 36 boliger pr. år som hidtil.

Man bør sætte dette tal højere med henblik på en positiv udvikling som følge af de mange gode tegn på en kommende positiv udvikling i arbejdsstyrken og en forventning om en yderligere udvikling som følge af Femern forbindelsen.

Det ser især grelt ud i Nakskov, idet man reducerer den reelle mulighed for boligudbygning væsentligt.

Tidligere har man reduceret nogle områder, som er blevet brugt til skovrejsning, men nu vil man fjerne yderligere arealer.

Hvis man ser specielt på Nakskov, skriver man, at den nuværende rummelighed viser 36,2 ha, og at der udtages 12,77 ha. Herved skulle der være 23,43 ha tilbage.

Dvs. at det tilgængelige areal er på niveau med Horslunde, som er på 18,53ha.

Vi betvivler dog, restrummeligheden på 23,43 ha reelt er salgbart.

I stedet for at reducere med arealet betegnet med 367-B4 burde man udvikle yderligere boligarealer i arealet mellem byen og Sæbyholm skov.

I en række mindre landsbyer har man reduceret en del arealer, og man må spørge, om det er i overensstemmelse med de lokale ønsker.

Vi har kigget specielt på Halsted.

Her er der tale om et areal betegnet 359-23, som vi mener ikke bør udtages, men hvor man kan vurdere, om lokalplanen skal ændres. Det bemærkes, at der i forvejen er etableret en sti igennem området, som man går ud fra, ikke skal nedlægges.

Administrationens bemærkninger

Det fremgår af redegørelsen for ”Boligrummelighed”, at kommunen forventer at der er behov for mere 36 boliger/år. De 36 boliger/år er udgangspunktet på baggrund af udviklingen fra 2002-2015, hvilket giver et arealbehov på 43,2 ha. Men der redegøres netop for, at man må forvente der bygges mere i perioden 2016-2028, pga. etableringen af den faste forbindelse over Femern Bælt, at der i den forgangene planperiode har været lavkonjunktur og at der vil ske en øget tilflytning til de større byer.

Lolland Kommune har i dag et uudnyttet boligareal på 173,8 ha og kommunen skal tilpasse det uudnyttede boligareal til den forventede udvikling med et vist overslag. Det uudnyttede boligareal svare til, at der skal bygges 144,8 boliger/år de næste 12 år. Selvom Lolland Kommune forventer en mere positiv udvikling i boligarealet, vil der skulle bygges fire gange så mange boliger/år hvilket ikke vurderes at være realistisk. Det uudnyttede boligareal skal derfor reduceres samlet set.

Med vedtagelsen af Kommuneplan 2017-2029, vil der være et ubebygget boligareal på 136,82 ha svarende til at der i de næste 12 år kan bygges ca. 113 boliger/år.

I Nakskov reduceres boligarealet da der er rejst skov på nogen af arealerne og fordi der generelt ikke er bygget mange nye boliger i Nakskov. En del af det kommende boligbyggeri i Nakskov forventes, at ske på baggrund af omdannelse af eksisterende arealer. Når det er sagt er der en restrummelighed i Nakskov der svare til, at der kan bygges 19,5 boliger/år i de næste 12 år. Hvis der viser sig, at være et større behov kan der udlægges yderligere arealer ved kommuneplantillæg eller ved den næste revision af kommuneplanen i 2021.

I Halsted udtages det lokalplanlagte boligområde der har ligget uudnyttet hen de seneste 14 år og samtidig er der ikke vist interesse for at realiserer arealet.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer

Underkapitel 3.1 Erhvervsområder

Museum Lolland-Falster

Perspektivarealer

Museum Lolland-Falster har fra Lolland Kommune modtaget 'Forslag til Kommuneplan 2017-2029', som blandt andet indeholder en række arealer, der markeres som perspektivarealer til kommende erhvervsområder. Museum Lolland-Falster har derfor, som kulturhistorisk museum for Lolland Kommune, foretaget en række arkivalske kontroller for på den måde at give Lolland Kommune det bedst mulige grundlag til vurderingen af den fremtidige arealinddragelse.

Forslaget til kommuneplanen for 2017-2029 indeholder en lang række målsætninger om fremtidige anlægsprojekter, som alle skal højne og effektivisere kommunens serviceniveau og infrastrukturelle forhold. Det er i sagens natur ikke muligt, endsige hensigtsmæssigt, at fremlægge en komplet vurdering, som punkt for punkt gennemgår risikoen for at påtræffe og forstyrre jordfaste fortidsminder på de enkelte arealer. For alle fremtidige anlægsprojekter, der indebærer jordarbejde, vil det som udgangspunkt være Museum Lolland-Falsters anbefaling, at der anmodes om udtalelse jf. Museumslovens kapitel 8 § 25, samt at der i tilfælde af arealer uden forudgående jordarbejde foretages en arkæologisk forundersøgelse jf. Museumslovens kapitel 8 § 26.

En række arealer nævnt som perspektivarealer til kommende erhvervsområder behandles dog specifikt herunder, idet de er placeret i områder med kendte fortidsminder. Museum Lolland-Falster ønsker derved allerede på nuværende tidspunkt at orientere om de potentielle risici for at påtræffe og forstyrre væsentlige fortidsminder, der vil være på disse arealer.

Perspektivarealer ved Holeby/Rødby

Jf. forslaget til kommuneplanen 2017-2029 placeres to perspektivarealer til fremtidige erhvervsområder på hhv. 145 hektar og 130 hektar umiddelbart vest for den projekterede jernbanestation mellem Holeby og Rødbyhavn. Disse arealer er primært tiltænkt transporttunge erhverv og virksomheder med stort energibehov. I tillæg til dette udlægges fire perspektivarealer til erhverv vest for Holeby. Hensigten med disse fire arealer er, at der kan foretages en etapevis udnyttelse i takt med udvidelsen af Holeby Vest.

Museum Lolland-Falster ønsker i denne sammenhæng at gøre opmærksom på, at flere af disse arealer indeholder kendte fortidsminder, og at der i forbindelse med anlægsarbejde på stederne vil være stor risiko for at bygherre skal bekoste arkæologiske udgravninger jf. Museumslovens kapitel 8 § 27.

Vest for den planlagte placering af den nye jernbanestation er der i forbindelse med arkæologiske undersøgelser i begyndelsen af 1900-tallet ved Lundegårde fundet resterne af en særdeles velbevaret bebyggelse fra jernalderen (070313-3) samt en tilhørende urnegravplads fra samme periode (070313-1). Omkring bopladsen er der i 2004 oprettet et kulturarvsareal af regional betydning, som markerer den formodede udstrækning af den fortidige bebyggelse (070313-7). Observationer foretaget i forbindelse med tidligere besigtigelser på stedet indikerer, at der er tale om en yderst velhavende bosættelse. På matrikel 17a, umiddelbart øst for Sydmotorvejen, er der endvidere forlydender om fundet af to menneskeskeletter, som formentlig begge er fra oldtiden. Oplysningerne om disse skeletter afstedkom i 1938 en mindre udgravning på stedet. Her blev ikke fundet yderligere skeletmateriale. Fundet af et jernsegl samt flere glasperler fra den ældre jernalder (070313-2) på stedet tilkendegiver dog, at området har været anvendt – muligvis til rituelle formål – i de første århundrede e.v.t. Øst for Mosevej, på et areal som ikke er medtaget i perspektivarealerne, men som stadig indikerer hvilke former for fortidsminder, der kan påtræffes i området, er oprettet et kulturarvsareal omkring det formodede sted, hvor resterne af en nu bortkommet solvogn fra bronzealderen blev fremgravet i slutningen af 1800-tallet (070313-6). Et fund som dette viser at området har været bosat i bronzealderen, og at man dermed risikerer at kunne påtræffe levn fra denne periode.

De fire perspektivarealer til erhvervsområder vest for Holeby ligger ligeledes placeret i et område med kendte fortidsminder. Ved Nystedvej er registreret fundstedet for Sædingestenen, der er én af de få runestene fra vikingetiden, som er bevaret på Lolland-Falster (070316-2). Omkring Gl. Holeby er endvidere registreret en række rige detektorlokaliteter, der alle peger i retning af ekstensive aktiviteter i vikingetiden omkring den nuværende bebyggelse.

Perspektivareal ved Maribo

Jf. forslaget til kommuneplanen 2017-2029 inddrages den resterende del af matrikel 1a, Maribo Ladegård, samt matrikel 1bI, Maribo Ladegård, som et perspektivareal til et større erhvervsområde ved Afkørsel 48 (65 hektar). Mellem de to nævnte matrikler ligger Maribo Ladegård placeret, en ejendom, som i dag hører under Knuthenborg. Den hovedgård, som senere i det 17. århundrede fik navnet Maribo Ladegård, benævnes i de skriftlige kilder første gang i år 1359. Der vurderes derfor at være stor risiko for at påtræffe og forstyrre jordfaste levn fra middelalder eller senere tider i området. I forbindelse med en arkæologisk forundersøgelse forud for nedlægningen af en trykledning langs den østlige kant af Ågabsvej blev der fundet affalds- og kogestensgruber dateret til oldtid (070611-26). Disse fund indikerer, at man i området må forvente yderligere bopladsspor enten stenalder, bronzealder eller jernalder. Sidst men ikke mindst ligger perspektivarealet placeret umiddelbart vest for Lysemose Skov, som indeholder en række velbevarede voldanlæg fra middelalderen, hvoraf tre har status som fredede fortidsminder (070611-8, -9, -10).

Det er Museum Lolland-Falsters vurdering, at anlægsarbejde på de ovenfor nævnte perspektivarealer vil indebære en stor risiko for at påtræffe og forstyrre jordfaste fortidsminder. Jordfaste fortidsminder er omfattet af Museumslovens kapitel 8 § 27, som fastslår, at Slots- og Kulturstyrelsen midlertidigt kan standse et givent anlægsarbejde i det omfang det truer et fortidsminde. Denne standsning gælder indtil der er foretaget en arkæologisk undersøgelse af det pågældende fortidsminde. Udgifterne til en sådan

arkæologisk undersøgelse påhviler den ansvarlige bygherre (jf. Museumslovens kapitel 8 § 27 stk. 4).

Museets anbefaler derfor, at der allerede tidligt tages højde for dette forhold, og at museet inddrages i det videre planlægningsforløb.

Administrationens bemærkninger

Bemærkningerne er taget til efterretning. Der er som sagt tale om perspektivarealer og ikke egentlige kommuneplanrammer med en endelig afgrænsning. Museet vil blive inddraget nærmere i en kommende detailplanlægning af arealerne.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer

Underkapitel 3.2 Jordbrugserhverv

Ole Westerholt Jørgensen

Særligt værdifulde landbrugsområder

Udpegningen er fejlbehæftet flere steder. Landbruget bør inddrages for at rette fejl.

For min egen landbrugsejendoms vedkommende og Mellemnorsområdet i Rødby Fjord er det grænsedragningen mellem den gode jord og den magre jord, som er helt forfejlet.

Mellemnoret er området mellem Lang og Lidsø. Mellemnorskanalen forløber i bunden af det langstrakte Mellemnor. Derfor er der også god jord på sydsiden af kanalen. Den korrekte grænsedragning bør ligge 2-300 m syd for kanalen. Faktisk er der andetsteds i kommuneplanen et bedre kort, nemlig hvor potentielle naturområder drager en linje parrallel med Mellemnorskanalen.

Det eksisterende 7 ha solcelleområde i Rødby Fjord er god jord og bør stadigvæk kategoriseres som værdifulde landbrugsområder. Solcellemarker overgår ved ophør til landbrugsformål. Jeg er enig i, at den nærliggende losseplads, Gerringe Deponi, ikke skal betegnes værdifulde landbrugsområder. Flere af de kommende solcellemarker ligger ligeledes på god jord og skal selvfølgelig tilbage til landbrugsjord, når den grønne energiproduktion ophører.

Administrationens bemærkninger

Udpegningen i forhold til jordbundsforhold

Udpegningen tager udgangspunkt i det officielle jordbundskort på jordbrugsanalyser.dk, hvilket udgør udpegningsgrundlaget ift. jordbundsforhold.

Solcelleområder

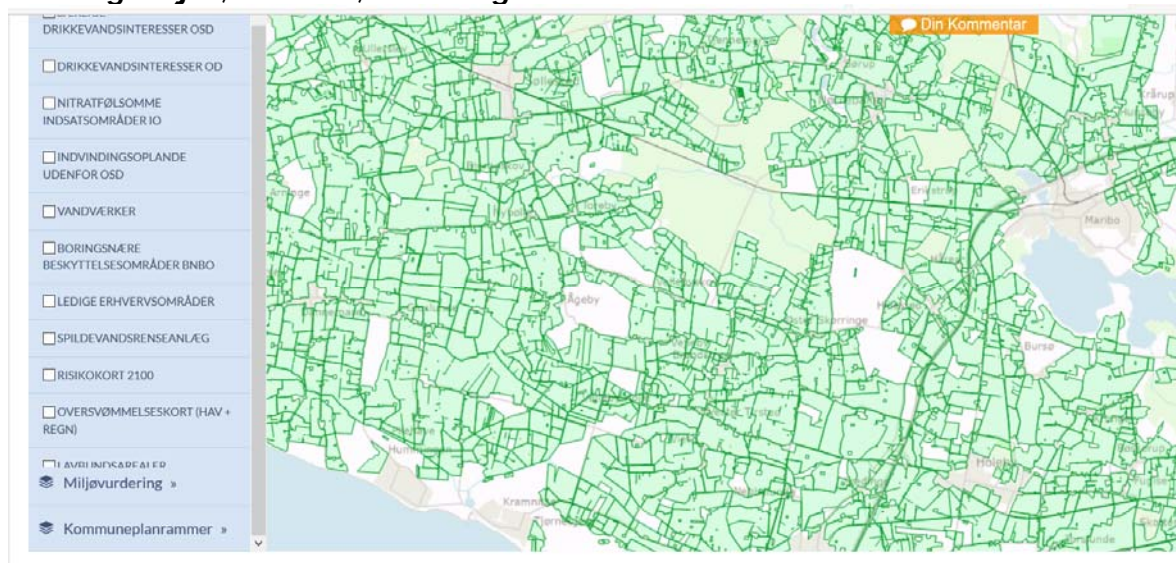
I de lokalplanlagte solcelleområder, er landbrugsjorden taget ud af omdrift i forventeligt 20-25 år, hvorfor jorden i den kommende planperiode (12 år med revision efter 4 år) ikke vurderes, at være en del af de særligt værdifulde landbrugsområder. Når solcelleområderne ikke længere er relevante, kan områderne udlægges til særligt værdifulde landbrugsområder.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Dansk Landbrug Sydhasværne, DLS

Retningslinjer; Erhverv; Jordbrugserhverv

Citat kommuneplanen:

Udpegningen af særligt værdifulde landbrugsområder på kort 3.2.1, er sket på baggrund af Jordbrugsanalysen 2016 for Lolland Kommune.

Det fremgår af jordbrugsanalysen, at landbrugsjorden i Lolland Kommune generelt har en høj dyrkningsværdi.

I udpegningen af de særligt værdifulde landbrugsområder er der derfor taget udgangspunkt i den opdyrkede landbrugsjord i kommunen.

En hurtig gennemgang af udpegningen viser at flere større og mindre områder af arealer i omdrift IKKE er udpeget til særligt værdifulde landbrugsområder.

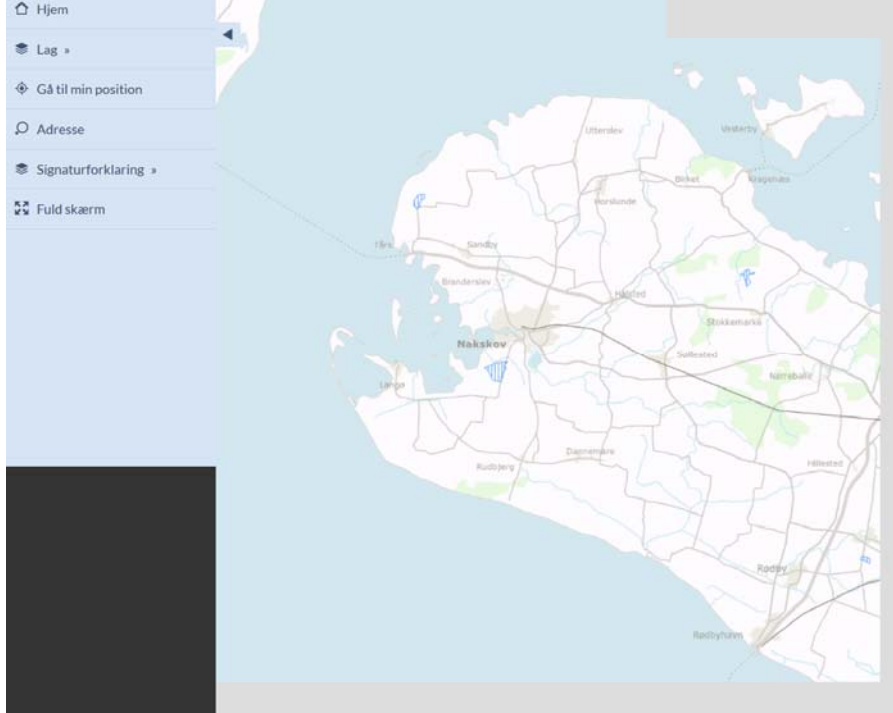
En gennemgang af de andre lag i kommuneplanens kort, afslører ikke hvorfor store landbrugsområder ved f.eks Ågeby og Østre Skørtinge ikke udpeges som særligt værdifulde landbrugsområder (se kortudsnit).

Da udgangspunktet for udpegningen er at den skal omfatte den opdyrkede landbrugsjord, med de nødvendige natur og miljørestriktioner, der følger af national lovgivning, må der være en række fejl i kortet.

Hvis dette ikke er tilfældet er udpegningen ikke i overensstemmelse med det udpegningsgrundlag, der er formuleret i kommuneplanen.

DLS forventer derfor at kortet tilpasses udpegningsgrundlaget.

Husdyrbrug og store husdyrbrug

Citat retningslinje 3.2.4

Store husdyrbrug kan placeres i agroindustriområder med tilknytning til det overordnede vejnet og/eller biogasanlæg, jf. kort 3.2.1.

Uanset om man ønsker at anlægge en husdyrproduktion under eller over 500 DE, som er grænsen for om der er tale om et stort husdyrbrug, så gælder det at citat redegørelsen:

Ved behandling af ansøgninger efter lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug gælder det, at der altid skal foretages en konkret, individuel vurdering af virkningen på natur, miljø, landskab og kulturmiljø

Hvis man kigger godt efter kan man se at der er udpeget 4 mindre agroindustrielle områder i kommuneplanen.

Retningslinje 3.2.4 er efter DLS's vurdering ikke i overensstemmelse med redegørelsens formuleringer vedr. Store husdyrbrug

I Lolland Kommune kan de store husdyrbrug blandt andet placeres i agroindustriområder i tilknytning til det overordnede vejnet, ligesom det er her, det anbefales at placere biogasanlæg, jf. 3.1 Erhvervsområder.

Der er dog ikke særskilte krav til placeringen af store husdyrbrug, da de ligesom andre husdyrbrug reguleres efter husdyrgodkendelsesloven.

Retningslinjen afspejler ganske enkelte ikke det faktum at Store husdyrbrug som udgangspunkt kan placeres i hele kommunen. Det er udelukkende et spørgsmål om tilpasning af projektet.

Retningslinje 3.2.4 giver borger udenfor de agroindustrielle en helt utilsigtet og forkert forventning om, at der kun vil blive etableret store husdyrbrug i de agroindustrielle områder.

DLS skal kraftigt opfordre til at retningslinje 3.2.4 ændres således at det eksplicit fremgår at store husdyrbrug efter en konkret vurdering og eventuelle tilpasninger også kan placeres udenfor de agroindustrielle områder.

Administrationens bemærkninger

Udpegningen af særligt værdifulde landbrugsjorde

Som beskrevet i redegørelsen for de særligt værdifulde landbrugsjorde, er udpegningen sket på baggrund af Jordbrugsanalysen 2016 for Lolland Kommune, hvor der er en nærmere beskrivelse af udpegningsgrundlaget.

I Jordbrugsanalysen er den nærmere beskrivelse af udpegningsgrundlaget formuleret således:

"I udpegningen af særlige værdifulde landbrugsarealer, er marker beliggende i byzone, sommerhusområder, fredsskov, på § 3-arealer, på grovsandede jorder uden den store dyrkningsværdi samt marker, der ikke er i omdrift og samtidig er registreret som rekreative arealer, henlægges i græs mv., ikke medtaget.

At jorden er omfattet af Natura 2000 eller der ligger § 3-beskyttede vandhuller på jorden mv., gør ikke jorden mindre værdifuld for jordbruget, og disse jorder indgår derfor fortsat i de særligt værdifulde landbrugsarealer."

Jordbrugsanalysen 2016 for Lolland Kommune bygger på data fra den statslige jordbrugsanalyse.dk som den kommunale jordbrugsanalyse skal bygge på, jf. § 3 i lov om landbrugsejendomme. Det er altså ikke lag i kommuneplanens kort, der er begrundelsen for at der er arealer der ikke er udpeget til særligt værdifulde landbrugsjorde.

Hovedkortlaget i jordbrugsanalysen har været markblokkortet fra 2016. Ved konverteringen af det digitale kortlag er en del af de marker der har været Vårbyg på ikke kommet med, hvilket er grunden til at markblokkene ved Ågeby og Østre Skørtinge ikke udpeget.

Husdyrbrug og store husdyrbrug

Retningslinjen siger netop "kan" og ikke "skal" eller "bør", netop for at sikre en rund formulering der tilkendegiver, at de "kan" placeres der men at de også kan placeres andre steder.

Det er derfor uddybet i redegørelsen, hvor store husdyrbrug kan placeres:

"I Lolland Kommune kan de store husdyrbrug blandt andet placeres i agroindustriområder i tilknytning til det overordnede vejnet, ligesom det er her, det anbefales at placere biogasanlæg, jf. 3.1 Erhvervsområder.

Der er dog ikke særskilte krav til placeringen af store husdyrbrug, da de ligesom andre husdyrbrug reguleres efter husdyrgodkendelsesloven."

Ændringer til kommuneplanen

De særligt værdifulde jordbrugsområder suppleres med de manglende markblokke, der har været Vårbyg på.

Ingen ændringer til retningslinje 3.2.4 på denne baggrund. Retningslinjen ændres dog på baggrund af Miljøstyrelsens bemærkninger.

Underkapitel 5.1 Besøgscentre og udendørs anlæg

Nils Westerholt

Jeg vil gerne bemærke, at et motorsportsanlæg som det anførte henset til størrelse, økonomisk investering og anvendelsesmuligheder efter al sandsynlighed vil give såvel langt hyppigere som markant voldsommere støjgener for lokalområdet end de hidtil kendte fra den nærliggende go-kartbane.

Dette vil være helt uacceptabelt henset til især sommerhusområderne ved Østersøbadet og Brunddragene og ikke mindst det store, naturfredede område ved Brunddragene/Hyllekrog. Netop det fredede område har stor værdi for sjældne fugle- og dyrearter, og er tillige af stor rekreativ værdi for såvel områdets sommerhusbeboere som for lokalbefolkningen i øvrigt og for turister.

Etablering eller bevarelse af evt. støjvolde fra tunnelbyggepladsen vil teknisk set umiddelbart have en støjdæmpende virkning i de nære omgivelser, men kan forårsage turbulens og uforudsigelige støjgener på længere afstand. Hertil kommer hyppig vestenvind, som vil være med til at føre støjen længere væk og hen til de nævnte områder. Det bør derfor være en grundforudsætning forud for en evt. etablering af et motorsportsanlæg, at hverken støjniveau eller hyppighed på nogen måde må overstige de allerede kendte (og på deres hidtidige niveau efter omstændighederne acceptable) støjgener fra den hidtidige go-kartbane.

Administrationens bemærkninger

Udlægget til en motorbane Øst for Rødbyhavn med udgangspunkt i tunnelbyggepladsen, er et perspektivareal. En virkeliggørelse af motorbanen vil kræve en nærmere planlægning af den endelige placering med miljøvurdering samt miljøgodkendelse af et konkret motorsportsanlæg.

I en kommende planlægning vil borgerne blive inddraget. Miljøvurderingen og miljøgodkendelsen skal bl.a. sikre, at miljøet i området herunder f.eks. at fugle- og dyrearterne ved Brunddragene/Hyllekrog ikke tager skade og at motorbanen ikke støjer mere end de fastsatte støjgrænser.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 5.2 Sommerhusområder

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

Udlæg af perspektivområder til sommerhuse

Danmarks Naturfredningsforening (DN) finder det yderst uheldigt at Lolland Kommune har udpeget "perspektivområder" for sommerhusudlægning direkte ud mod kysten.

Lolland Kommune har allerede udlagte og temmelig uudnyttede sommerhusgrunde/-områder flere steder langs sydkysten og på Fejø. Da Lolland fik andel i landsplansdirektivets nye udlægning af arealer til sommerhuse, blev disse netop udpeget bag allerede udlagte områder og DN anbefaler at denne praksis fortsætter. De danske kysters uberørte karakter er netop, hvad turister.

Hvis de viser sig mere hensigtsmæssige placeringsmuligheder, end de allerede udlagte, bør disse OGSÅ placeres bag allerede udlagte sommerhusområder. Ved at udnytte arealer BAG udlagte områder friholdes kysterne for bebyggelse - det kan blive et stærkt brand for Lolland!

Det nye udlagte perspektivområde på nordkysten anbefaler DN udtaget af kommuneplanen - vi anbefaler at udvikle sommerhusområder i sammenhæng med de eksisterende og derved undgå yderligere bebyggelse ved kysten. DN mener også det strider mod kommunens andre politikker om at samle udviklingen af turismen ved Bandholm!

Feriecenter ved Dannemare Strand og generelt om byggehøjder

Området ved Dannemare Strand (Dannemare Marinapark) bør fastholdes som muligt feriecenter/feriehoteller, som en mulighed for vækst inden for turisme.

DN er imod nyudlæg for fremtidige turistcentre/hoteller, som skal placeres kystnært, dersom vi får gang i væksten på turistområdet. DN finder, at der er et rigeligt udbud af både tomme grunde, huse til renovering og huse til salg i alle sommerhusområder, således at der slet ikke er behov for tilførsel af nye muligheder i segmentet sommerhuse.

DN Lolland har kæmpet og måske tabt slaget i første omgang om byggehøjder i sommerhusudstyknings. Nu åbenbarer sig vel nok det værste skrækscenarie for os alle sammen ved færdiggørelsen af et stort sommerhus i første række og tæt bag diget ved Humminge. Her gav en af Lolland Kommunes seneste byggetilladelser og lokalplan mulighed for at opføre vel nok hele sydkystens suverænt mest skæmmende bygger i 8,5 m's højde. Men så kan vi vel hurtigt blive enige om, hvordan det ikke skal gøres.

Administrationens bemærkninger

Udlæg af perspektivarealer

Lolland Kommune er enige i, at de frie og åbne kyststrækninger skal beskyttes og bevares, og at kysten er et stort aktiv for både borgere og turister. Lolland Kommune ønsker samtidig at, styrke de eksisterende sommerhusområder og turistcentre samt kunne tilbyde sommerhusområder til både dem der ønsker at ligge på stranden og til dem der, hellere vil kunne sejle havkajak mv.

Ud over kysten, er der andre parametre der skal tages med når der planlægges nye sommerhusområder, f.eks. bør de ikke ligge i eksisterende naturområder, eller under kote 0, lige som de bør ligge i tilknytning til eksisterende sommerhus- og byområder. De udlagte perspektivarealer ligger i tilknytning til eksisterende sommerhusområder eller byområder. Perspektivarealet til sommerhusområde på nordkysten ligger op til Reersnæs og i tilknytning til Bandholm der er udpeget som turistcenter og ses som værende i overensstemmelse med kommuneplanens politik.

Lolland Kommune har 344,4 km kyst og selvom der i dag er både byer og sommerhusområder ned til kysten, så ligger det meste af kysten fortsat uberørt, hvilket den fortsat vil gøre med en udbygning af sommerhusområderne.

Det skal bemærkes, at Lolland Kommune kan ikke selv udlægge rammer til nye sommerhusområder men at de skal udlægges ved landsplandirektiv af erhvervsministeren.

Med vedtagelsen af den nye planlov, er det endvidere forudsat, at der udtages andre uudnyttede sommerhusområder i forholdet 1:1 og her vil Lolland Kommune arbejde for at udtage nogen af de sommerhusområder der i dag er udlagt under kote-0 og de områder der er bilag-IV arter på og som i dag ikke kan udnyttes.

Feriecenter ved Dannemare Strand og generelt om byggehøjder

Udlægget til feriecenter ved Dannemare Strand, er fastholdt som feriecenter, men der gives også mulighed for sommerhuse ved ny lokalplan. Området har hele tiden haft status som sommerhusområde, og der er ikke tale om en udvidelse af rammen.

Bygningshøjden i sommerhusområder kan dele vandene. I de eksisterende sommerhusområder er højden på husene maks. 5 m og mange sommerhusejere ønsker ikke at få et 8,5 m højt hus som nabo, omvendt er der også mange sommerhusejere der gerne vil have et sommerhus der er så højt, at man kan kigge over diget.

I Lolland Kommune er udgangspunktet, at der i nye sommerhusområder gives mulighed for sommerhuse på op til 8,5 m højde, mens at højden som udgangspunkt fastholdes i de eksisterende sommerhusområder, jf. retningslinje 5.2.6.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 5.7 Naturparker

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

Potentiel naturpark omkring Lalandia og umiddelbart op til Rødbyhavn

DN er altid med på naturparker; men synes nok placeringen er lidt svag i forhold til, hvor der i dag findes et enestående naturområde. Lidsø's naturgenopretning bør være kernen i et sådant område.

Endvidere ser DN forgæves efter kanalprojektet om at få vand fra lystbådehavnen i Rødbyhavn til Næsbæk ved Rødby. To arkitektfirmaer har været betalt af Lolland Kommune for at komme med bud herpå. Et tredje projekt betalt af LAG midler har arbejdet med samme planer. Ikke mindst har vi selv været aktører i et stort og langvarigt kommunalt funderet projekt om "Fremtidens Landskaber", som mundede ud i at skabe en kanal i digegraven langs indersiden af Østersødiget, vest om Lalandia og i et snoet forløb gennem det lavestliggende terræn frem til Næsbæk. En kanal i varieret bredde ville blive en stærk akse i en naturpark med vide perspektiver for fornyet bosætning på Sydlolland.

Administrationens bemærkninger

Der er ikke ændret på udstrækningen af naturparkerne eller de potentielle naturparker med forslaget til naturpark. Området vest for Rødbyhavn er udpeget som potentialeområde og udstrækningen af evt. kommende naturparker er ikke fastlagt, da det afhænger af om lodsejerne vil være med i projektet.

Projektet med vand bag digerne er ikke glemt og er et projekt der f.eks. kan arbejdes med i en kommende naturpark. Men grundlæggende er det indarbejdet i Helhedsplanen for udviklingsområdet i 1. Udvikling og service, hvor man f.eks. kan arbejde med vand bag diget i det rekreative grønne bånd, som netop er kommet med på baggrund af projektet "Fremtidens Landskaber".

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Friluftsrådet, Kreds Storstrøm

Friluftsrådets mærkningsordning for de to naturparker omkring Maribosøerne og Nakskov Fjord bør derfor fortsat støttes og udvikles. Vi ser også med tilfredshed på nye potentielle naturparker, som det nævnes ved Saksfjed Inddæmningen og øerne i Smålandshavet. Her er betydelige muligheder for mere natur i vores ellers så produktionsfikserede landskab.

Administrationens bemærkninger

Taget til efterretning.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 5.8 Friluftliv**Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs**

Halsted Kloster protesterer imod at "Klosterruten" ifølge kortmaterialet går over produktiv landsbrugsjord samt tæt på privat bolig.

Administrationens bemærkninger

Klosterruten er et privat initiativ, og der er ingen fysisk skiltning af den. Da data for beliggenheden af ruten ikke lever op til den kvalitet der er for de øvrige ruter udtages ruten fra kort 5.8.1. Desuden ændres redegørelsen for Klosterruten under overskriften "Rekreative ruter"

Ændringer til kommuneplanen

Klosterruten fjernes fra kort 5.8.1.

Redegørelsen for klosterruten under overskriften "Rekreative ruter" ændres fra:

"Et samarbejde i 2016 mellem Lolland og Guldborgsund Kommune, organisationerne Klosterruten i Danmark og Pilgrimshuset i Maribo samt foreningen Santiago Pilgrimmene i Danmark har resulteret i to nye vandreruter, der binder landsdelen sammen:

- *Klosterruten går fra Tårs over Nakskov-Halsted Kloster-Kragenæs-Knuthenlund-Bandholm-Knuthenborg-Maribo-Naturpark Maribosøerne og Søholt Gods videre til Nysted, Nykøbing F. og Vordingborg.*
- *Santiago Pilgrimsruten går mellem Vordingborg og Rødbyhavn via Guldborg, Sakskøbing, Maribo og Jernbanestien."*

til

"Et samarbejde i 2016 mellem Lolland og Guldborgsund Kommune, organisationerne Klosterruten i Danmark og Pilgrimshuset i Maribo samt foreningen Santiago Pilgrimmene i Danmark har resulteret i to nye vandreruter, der binder landsdelen sammen:

- *Klosterruten går fra Tårs over Nakskov-Halsted Kloster-Kragenæs-Knuthenlund-Bandholm-Knuthenborg-Maribo-Naturpark Maribosøerne og Søholt Gods videre til*

Nysted, Nykøbing F. og Vordingborg. [Klosterruten er nærmere beskrevet af Den Danske Klosterrute.](#)

- *Santiago Pilgrimsruten går mellem Vordingborg og Rødbyhavn via Guldborg, Sakskøbing, Maribo og Jernbanestien."*

Kapitel 6. Trafik og transport

Landsforeningen Danmarks Jernbaner

Som det flere gange tydeliggøres af kommuneplanforslaget er Lolland Kommune opmærksom på mulighederne i den jernbanetrafik, der forventes i anledning af Femern Bælt-forbindelsen, hvor kommunen vil være ganske centralt placeret.

Erfaringerne fra andre store infrastrukturprojekter viser, at det er en god idé at skubbe udviklingen i den rigtige retning allerede før regionerne bindes sammen af ny infrastruktur. Lolland Kommune kan godt begynde at tænke stort, når det handler om en investeringsstrategi indenfor transport og logistik.

Landsforeningen Danmarks Jernbaner fremlægger, hvorledes jernbanen ønskes indarbejdet i planmaterialet gennem tre forslag:

- **Sportilslutning til helhedsplan**
- **Havnebane i Nakskov**
- **Affaldshåndtering**

Høringssvaret omfatter således bemærkninger vedr. jernbaneanlæg, gods på skinner og grønne transportløsninger.

Sportilslutning til helhedsplan

Kommuneplanforslaget er overraskende visionært på jernbaneområdet. Vi har dels bemærket, at det eksisterende banetracé mellem Maribo - Rødbyhavn er reserveret til fremtidig banedrift i kommuneplanforslagets retningslinje 6.4.5 i kapitel 6, og dels kommunens ønske om et helt nyt byområde omkring den nye jernbanestation, som Banedanmark skal etablere øst for Rødby. Samtidig finder vi det glædeligt, at kommunen prioriterer et nyt trafikalt knudepunkt ved den nye station højt i kommuneplanforslaget.

De positive trafikstrategier i kommuneplanforslaget giver os håb om, at Lolland Kommune er åben for en jernbaneforbindelse videre til helhedsplanen, da det er vores ønske at forbinde Lollandsbanen trafikalt med den nye station øst for Rødby.

Der skal arbejdes på at sikre den kollektive trafik som et reelt alternativ til den private bilisme. Når der byudvikles som ved den nye station i Rødby skal mulighederne for at etablere en effektiv, kollektiv trafikbetjening indgå. For at gøre visionen om en ny bydel til virkelighed er det vigtigt med de rette hurtige og bæredygtige transportmuligheder, så de nye arbejdspladser, boliger og tilbud nemt kan betjenes af både borgere og erhvervsliv.

Ingen ved, hvilke logistikbehov grænseoverskridende infrastrukturprojekter som Femern Bælt medfører. Men selvom det står højt på Lolland Kommunes ønskeseddel, er der risiko for, at den internationale jernbanetrafik ikke standser ved en lille station på Lolland. Hensigten med de kommende jernbaneudbygninger er hurtige forbindelser mellem metropolerne. Den naturlige station i vores landsdel er i den henseende Nykøbing Falster.

Derimod er det ganske fornuftigt og giver god mening, hvis helhedsplanen også giver mulighed for etablering af banedrift, hvor jernbanemateriel fra Lollandsbanen kan videreføres til den nye station eller forventet regionaltoget fra Burg via Femern Bælt-forbindelsen kan videreføres til Maribo. Mulighed for etablering af samme sportype på det eksisterende banetracé Maribo - Rødbyhavn og videre frem til den nye station som på det øvrige jernbanenet giver sammenhængende jernbaneforbindelser, som kan skabe nye trafikmønstre, der samtidig vil frembringe synergi og udvikling til en byplanlægning, der er vigtig for fremtiden på Sydlolland.

Hvis banen bliver reetableret er det også en mulighed at lade DSB-materiel starte på den nye station om morgenen og køre direkte til København som Intercity via Maribo, hvilket vil gavne udviklingsområdet omkring Holeby, Rødby og Rødbyhavn for både bosætning, erhverv og turisme.

Åbningen for banedrift på det eksisterende banetracé Maribo - Rødbyhavn, der oprindeligt var sidebane til Lollandsbanen ved banens åbning i 1874, skal indarbejdes i helhedsplanen for udviklingsområdet på Sydlolland. Og da der allerede i kommuneplanforslaget er tilgængelighed for banedrift på det eksisterende banetracé Maribo - Rødbyhavn, ser vi det som en nødvendighed, at eksisterende baneselskaber dels kan etablere standsningssteder ved genoprettelse af banedriften på den tidligere strækning, og dels får mulighed for at etablere sporforbindelse fra et sted på banetracéen mellem Holeby og Rødby frem til det nye stationsområde.

Landsforeningen Danmarks Jernbaner opfordrer Lolland Kommune til at sikre retningslinjer, der tidligt i planlægningsprocessen åbner for etablering af jernbaneanlæg i helhedsplanen for området Holeby, Rødby, Rødbyhavn og den nye station øst for Rødby.

Havnebane i Nakskov

Landsforeningen Danmarks Jernbaner har noteret Lolland Kommunes intentioner om at fremme erhvervsudviklingen og tiltrække industrivirksomheder til erhvervshavnen i Nakskov. Men der forudses ikke skinnebaseret adgang til havneområdet, hvilket er faldet os for brystet, og som vi hermed anker over. Det forekommer os uforståeligt, at man fra kommunens side ikke har indtænkt godstransport ad jernbanen på kommunens største erhvervshavn.

Vi har den klare holdning, at godstransport med skib og på jernbane er tæt knyttet til hinanden, og at samspillet bør styrkes. Derfor er baneadgang til en havn vigtig infrastruktur, der bør indgå i den langsigtede kommuneplan. Nakskov Havn er i en rivende udvikling og den langsigtede planlovgivning skal tilgodese baneinfrastruktur set i lyset af kommunens store erhvervsforventninger.

Vi er nødt til at minde om, at vi globalt set er på katastrofekurs rent klimamæssigt. Vi kan ikke lade transportens udslip af drivhusgasser vokse og vokse. Mere asfalt og mere trafik på vejene vil øge CO2-udledningen, som i forvejen bare galopperer derudad. Det bør fremhæves, at EU gennem mange år gennem forskellige initiativer har søgt at tilskynde til overflytning af gods fra vej til jernbane. Det er således EU's ambition at flytte 30 % af den nuværende transport fra lastbiler til jernbaner eller skibe før 2030 og 50 % før 2050. De primære begrundelser herfor har været og er fortsat hensyn til miljøet og de voldsomt stigende trængselsproblemer på det primære vejnet overalt i Europa. Jernbanen har et potentiale, fordi den kan tage noget af godstrafikken væk fra lastbilerne. Det vil naturligt betyde lavere CO2-udledning, mindre partikel- og støjforurening og mindre trængsel. Hjemlige jernbanepolitiske markeringer og intentioner peger ligeledes i retning af, at

godstransporten på jernbane skal opprioriteres. På trods af det er investeringer i baneinfrastruktur i årtier blevet forsømt til fordel for udbygning af vejnettet.

Lolland Kommune burde bruge kommuneplanforslaget til nytænkning og omstilling med jernbanen som det centrale omdrejningspunkt, hvis formål er at mindske miljøbelastningen og fremme bæredygtig udvikling i form af mere gods på jernbanen. Bæredygtigheden af jernbanetransport kan ikke betvivles. På mange fronter er Lolland Kommune helt fremme i skoene, når det drejer sig om miljø- og energitiltag, der gavner befolkningen i hverdagen. Lolland Kommune skal også være bevidst om at gøre en indsats med hensyn til erhvervslivet og miljøet ved at indarbejde godstrafik på skinner i Nakskov Industri- og Miljøpark og på erhvervshavnen i Nakskov, når man samtidig påtænker anlægsprojekterne Femern Bælt, ny Storstrømsbro og jernbanen Ringsted-Holeby, som får potentielt stor betydning for havnen.

Vi er klar over, at havnebanen i Nakskov fra politisk side er erklæret nedlagt og således heller ikke er i brugbar stand for nuværende. Vi står forundret overfor denne beslutning. Der venter en positiv erhvervsudvikling for byen forude. Lolland Kommune arbejder på de indre linjer mht. nye arbejdspladser på havnen, da Vejdirektoratet peger på Nakskov Havn til produktionen af broelementer til den kommende Storstrømsbro. Dertil kommer forventet arbejdsopgaver vedr. Femern-byggeriet. Og de seneste gode nyheder fra MHI Vestas gør selvfølgelig ikke optimismen mindre. Det er med andre ord en forkert og meget kortsigtet løsning at nedlægge havnebanen på nuværende tidspunkt.

Set i lyset af ovenstående vækst skal vi gøre opmærksom på vigtigheden af at skabe forbindelse for godstransport på skinner mellem Nakskov Havn og Nakskov station. Baneinfrastrukturen skal være til rådighed og bør betragtes som et tilbud til markedet, hvorfor Lolland Kommune skal tage initiativ til i samarbejde med Lokaltog A/S og brancheorganisationen Dansk Banegods at tilbyde mulighed for godstransport på havnebanen i Nakskov.

Vi skal på det kraftigste opfordre Lolland Kommune til at indpasse banegods i den fortsatte udvikling af erhvervshavnen, og vi går som en selvfølge ud fra, at Nakskov Havn skal have jernbaneforbindelse.

Affaldshåndtering

Det er med bekymring, at vi ser på trafikafviklingen af det indsamlede affald til det fælleskommunale affaldsselskab REFA, der er ejet af borgerne på Lolland og Falster gennem Lolland Kommune og Guldborgsund Kommune. Vi finder det trafikpolitisk uansvarligt at fortsætte med at benytte lastbiltransport til befordringen af affaldscontainere. Det harmonerer simpelthen ikke med de generelle klima- og miljøpolitiske målsætninger herhjemme. Det må nødvendigvis kunne gøres bedre, da netop affald er en godsart, der egner sig til jernbanetransport.

Der er tale om store mængder affald, der løbende bortskaffes fra omlastestationen i Nakskov til kraftvarmeværket i Nykøbing Falster på en ulogisk transportform. Det er ganske naturligt, at store mængder tungt gods skal transporteres på jernbanen gennem en helhedsorienteret løsning, hvor man går i fælles dialog med REFA, Guldborgsund Kommune og brancheorganisationen Dansk Banegods for at sikre trafiksikkerheden og fremkommeligheden.

Nakskov Omlastestation ligger ikke langt fra jernbanen på Nakskov Havn og REFA's forbrændingsanlæg i Nykøbing Falster er tilmed placeret med baneadgang fra Nykøbing F. station.

Landsforeningen Danmarks Jernbaner er stærkt optaget af at få affaldet på jernbanen. Vi savner en ændret holdning til indenlandsk jernbanegods, hvor der er politisk vilje til reel handling bag de flotte målsætninger. Der mangler vilje til investering i at holde spor åbne og i ny baneinfrastruktur.

REFA er et interessentselskab med Lolland Kommune og Guldborgsund Kommune som interessenter. Som medejer må Lolland Kommune overveje en strategi, hvor håndtering og transport af de mange affaldscontainere fra Vestlolland til Nykøbing Falster finder sted på jernbanen, der er den transportform, som belaster miljøet mindst.

Selvom der politisk synes at være stor opbakning til at lade en større del af godstransportarbejdet udføre på jernbanen, er det nedslående at følge udviklingen i den indenlandske godstrafik på jernbanen i Danmark. Vi regner med, at Lolland Kommune gør sin indflydelse gældende i det samspil med de nævnte partnere, som er nødvendigt for at fremme den indenlandske godstransport på jernbane, hvilket vil ligge på samme linje som kommunens nuværende miljø- og energimæssige grønne profil på mange andre indsatsområder.

Administrationens bemærkninger

Sportilslutning til helhedsplan

Helhedsplanen fastlægger, at den nye station skal være et trafikknudepunkt på Lolland og hvis der er trafikselskaber der vil betjene strækningen Maribo – Rødbyhavn via jernbane vil Lolland Kommune se positivt på dette.

I Kommuneplanen er det gamle jernbanetrace netop reserveret til eventuel fremtidig person- og godsbeholdning med lokalbane jf. retningslinje 6.4.5. Men en endelig placering af en evt. kommende bane vil ske på baggrund af en nærmere planlægning på baggrund af et konkret projekt, hvor der skal tages hensyn til natur, miljø, naboer eksisterende stier mv.

Havnebane i Nakskov

Havneudvalget i Lolland Kommune kiggede i 2016 igen på sagen vedr. Havnesporet fra 2008 for at undersøge om der var opstået behov for godstransport på jernbane fra Nakskov Havn.

Det blev fundet, at der fortsat ikke er nogen efterspørgsel efter kombinationen havn og jernbane i Nakskov, hvorfor man ikke ville genetablere forbindelsen. Havnen fastholder dog sin ejendomsret til traceet med henblik på fremtidige behov for transporter mellem bane og havn.

Affaldshåndtering

Kommuneplanen omhandler ikke hvordan forskellige virksomheder drives, men laver de overordnede rammer for hvor hvilke aktiviteter kan placeres. I Nakskov ligger der flere rammer til tekniske anlæg og erhvervsområder, hvorfra REFA kan få adgang til jernbanen hvis man skulle ønske, at transportere affald på banen.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

By&Landskab

I redegørelsen står blandt andet: "Trafikforbindelsen til og fra Nakskov havn skal forbedres, og hvor der skal etableres forbindelse til rute 9."

Det fremgår dog ikke af planen, hvordan dette skal ske.

By&Landskab har tidligere peget på, at en omlægning af rute 9 til en rute syd om Nakskov under fjorden til Tårs ville løse dette problem.

Administrationens bemærkninger

Af politikken for Trafik og transport står der blandt andet:

"Styrkelse af de lokale erhvervshavne samt infrastrukturen til og fra havnene med henblik på at øge godsmængden, jf. [Lolland Erhvervshavne Strategi 2025](#). For at styrke infrastrukturen, arbejdes der med anlæggelse af statsvej til Nakskov Havn, hvor trafikforbindelsen til og fra Nakskov Havn skal forbedres, og hvor der skal etableres forbindelse til rute 9."

Det betyder, at kommunen arbejder for, at der anlægges en statsvej til Nakskov Havn, det kan f.eks. være ved en ny omfartsvej, som skitseret i 6.1 Vejnettet, men det vil være op til en konkret forhandling med staten.

Det er Vejdirektoratet der er myndighed på rute 9, og står for en evt. opgradering omlægning af vejforløbet. Projektet med en omlægning af rute 9 til en rute syd for Nakskov under fjorden, har Vejdirektoratet tidligere vurderet vil være alt for dyr, til at gå videre med.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 6.1 Vejnettet

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

Vejprojekter

Forlægningen af rute 9 til et tracé syd om Halsted bør ske under hensyntagen til de udpegede mulige naturgenopretningsprojekter og med hensyntagen til tunneldalens forbliven uberørt.

Rute 9s bro over Halsted Å bør tage hensyn til både flora og fauna. Ved og langs åen er der vigtige levesteder i et landskab, der er fattig på natur og disse muligheder bør tilgodeses i planlægningen.

Omfartsvejen syd om Nakskov bør planlægges med hensyntagen til udpegningen af Halsted og Ryde åer som mulige naturgenopretningsprojekter og der skal også tages hensyn til de omfattende naturbeskyttelseslinjer omkring Nakskov Inderfjord.

DN anbefaler at omfartsvejen anlægges på/ved så mange eksisterende veje som muligt, for at formindske arealudlægning af landbrugsjord og "dobbeltveje". Samme hensyn bør tages ved anden ny anlæg af veje og for rute 9 bør det overvejes om vejstrækning kan udgå og/eller nedgraderes?

Ny forbindelsesvej på Sydlolland

DN Lolland peger på en meget u hensigtsmæssig linjeføring af den nye sydlollandske forbindelsesvej mellem Sydlollands sommerhusområder. Det er på strækningen Bredfjed til Kramnitze, hvor en ny trafikeret vej gennem naturgenopretningen i den grad vil ødelægge området.

Lollands natur er i forvejen meget opsplittet eller fragmenteret p.g.a. de gode dyrkningssikre jorder. Ved Lidsø's naturgenopretning har vi på få år fået et stort unikt naturområde med høj

biodiversitet, som vil lide ubodelig skade med en trafikeret turistvej. Alternativt foreslår vi Langs Vejlevej som fortsat turistvej helt frem til det nordøstlige hjørne af Kramnitze.

Administrationens bemærkninger

Tracéet for rute 9 er et statsligt vejprojekt, og når/hvis projektet besluttet gennemført, vil der ske en nærmere planlægning hvor det endelige trace fastlægges.

Det er politisk vedtaget at Lolland Kommune arbejder på vejforløbet syd om Halsted Kloster, jf. Vejdirektoratets forundersøgelse til opgradering af rute 9 på Lolland.

For omfartsvejen og en ny forbindelsesvej på Sydlolland, er der heller ikke tale om placeringen af det endelige trace, men en tilkendegivelse af at kommunen ønsker en omfartsvej ved Nakskov og en ny forbindelsesvej på Sydlolland. De endelige traser vil blive fastlagt ved en nærmere planlægning.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Henrik Marcussen

Under Masterplan 2025+ for Lolland Erhvervshavne,
Side 11 af 17 om baglandsinfrastruktur.

I afsnittet er der ønske om etablering af en ny omfartsvej, syd om Nakskov, som vist på kort nr.6.

I den forbindelse, hvis det bliver aktuelt, vil jeg opfordre kommunen til, at tage kontakt til de berørte lodsejere i god tid, så der kan lægges en fornuftig linjeføring til gavn for alle, inden projektet besluttet.

Den optegnede linjeføring, på kort nr.6, kan godt placeres væsentligt bedre mod syd.

Administrationens bemærkninger

Bemærkningen er ift. LollandErhvervshavnens gældende Masterplan 2025+ og ikke som sådan til kommuneplanen.

Men den nye omfartsvej er også med i Underkapitel 6.1 Vejnettet i Kommuneplan 2017-2029. Forholdet til placering til af den nye omfartsvej er behandlet under underkapitel 6.1 Vejnettet, hvor der bl.a. står *"For omfartsvejen ..., er ... ikke tale om placeringen af det endelige trace, men en tilkendegivelse af at kommunen ønsker en omfartsvej ved Nakskov De endelige traser vil blive fastlagt ved en nærmere planlægning."* Ved en nærmere planlægning vil der være en selvstændig planproces hvor borgere og lodsejere mv. inddrages i planlægningen.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 6.3 Cykelstier

By&Landskab

Afsnittet om Cykelstier virker ikke særligt gennemarbejdet.

Afsnittet indledes med et kort uden særlig forklaring, hvor man især er i tvivl om, hvad farverne betyder. Under alle omstændigheder er der noget galt med farvelægningen. Er det

realistisk at regne med nye stier langs den omlagte rute 9, og er der tale om enkeltrettede eller dobbeltrettede stier?

Endvidere er henvisningen til afsnittet om de rekreative stier ikke særlig tydelig.

Administrationens bemærkninger

Det fremgår af signaturforklaringen til kort. 6.3.1 Cykelstier, at de grønne stier er eksisterende cykelstier og at de røde stier er prioriterede nye cykelstier.

Af redegørelsen under overskriften "Cykelstier" står der:

"Størstedelen af vejstrækningerne i kommunen er uden cykelstier, og cyklisterne er henvist til at benytte kørebanen sammen med biler, lastvogne og landbrugskøretøjer. På visse strækninger er der et særligt behov for cykelstier. Enkeltrettede cykelstier i begge vejsider anses for de sikreste, mens dobbeltrettede stier kan anvendes i særlige tilfælde."

De prioriterede cykelstier på kort 6.3.1 viser de strækninger hvor "der et særligt behov for cykelstier". Strækningen langs rute 9, vurderer Lolland Kommune som udgangspunkt er en vej hvor der skal være enkeltrettede cykelstier i begge vejsider, men det kan dog ikke udelukkes, at der kan være vejstrækninger hvor dobbeltrettede stier kan anvendes men det skal en nærmere planlægning og projektering vise.

Henvisningen til de rekreative stier findes i redegørelsen under overskriften "Brug af cykel" hvor der i første afsnit står:

"Cykelstier langs med landevejene samt de nationale og regionale cykelruter langs de tværkommunale og lokale veje ønskes stadig forbedret og udbygget. Cykelruter er vist på kort 5.8.1 i [5.8 Friluftsliv](#)."

Henvisningen er et aktivt link der fører en direkte til underkapitel 5.8 Friluftsliv, hvor ruterne er nærmere beskrevet.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 6.4 Offentlig servicetrafik

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anbefaler at afsnit 6.4.5. udgår af kommuneplanen, så den eksisterende cykelrute på den nedlagte jernebane sti kan fastholdes. Stien indgår nu i den nationale cykelrute og for nylig er en forening genopstået, som vil arbejde for at forbedre cykelruten. Både for kommunens borgere og de eftertragtede cykelturister er stien en vigtig forbindelse til cykelruten på diget og infrastrukturen med bane og dermed transportmuligheder.

DN forudser at udlæg til anden anvendelse kan skabe usikkerhed om stiens eksistens og dermed forringe stiens vedligeholdelse og markedsføring. DN mener i øvrigt at det er urealistisk med en ny bane i traceét, dertil er anlægget for dårligt og med mange krydsende veje.

Administrationens bemærkninger

Retningslinje 6.4.5. giver mulighed for, at genetablere jernbane/lokalbane på strækningen Maribo – Rødbyhavn. Der arbejdes flere steder i Europa med nye billige løsninger for kollektiv trafik i landdistrikterne og her indgår førerløse batteridrevne toge/letbaner i overvejelserne, da det er lette vogne der ikke kræver meget fundering og de er billige at drive.

I Lolland Kommune er der ingen planer om en sådan bane, men kommunen har siden 2010 haft reserveret det gamle banetrace til eventuel fremtidig person- og godsbefordring med lokalbane jf. retningslinje 6.4.5.

Men en virkeliggørelse af en kommende bane vil skulle ske på baggrund af en nærmere planlægning på baggrund af et konkret projekt, hvor der skal tages hensyn til natur, miljø, naboer eksisterende stier mv., der er altså ikke planer om at nedlægge den eksisterende stiforbindelse.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Kapitel 7. Kulturarv

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

DN har ros til den måde afsnittet er beskrevet på, vi føler at der tages væsentlige hensyn til de kulturværdier vi har tilbage på nuværende tidspunkt i kommunen. I afsnittet henvises til tabel 7.1.1. den tabel kan jeg ikke finde i det udsendte materiale i kommuneplanen, det er med til en manglende mulighed for at blive belyst ud over det det beskrevne af planen. Det er positivt at gamle jorddiger er synliggjort i planen.

Administrationens bemærkninger

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Tabel 7.1.1 findes i 7.1 Kulturarv under afsnittet "Værdifulde kulturmiljøer".

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 7.1 Kulturmiljøer

Liselotte Paaske Nielsen**Bevaringsværdige Kulturmiljøer**

Rødby bymidte er et typisk middelalderby med 3 bemærkelsesværdige huse som rammer hovedgaden ind - blandt andet de fredede huse Pakhuset og Willers gård og det bevaringsværdige "gamle Rådhus".

I det fredede Pakhus etableres der historisk udstilling / minimuseum af Museum Lolland Falster, hvor Lollands Pakhuses Kulturhistorie vises, historien om det inddæmmede land og det sydlollandske dige. Ligeledes viser udstillingen arkæologiske fund fra Rødby omhandlende Jernalder, stenalder, vikingetid og højmiddelalderen. Det fredede Pakhus er det eneste Pakhus i Danmark som ligger 7 km fra Kysten, og fortæller således inddæmningens historie.

Administrationens bemærkninger

Pakhuset, Willers gård og det gamle rådhus er væsentlige kulturarvs elementer i Rødby. Et kulturmiljø er et geografisk afgrænset område, som ved sin fremtræden afspejler væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling.

Da pakhuset, Willers gård og det gamle rådhus er enkeltstående bygninger der ikke indgår i en større tidsmæssig sammenhæng med den omgivende by, er de ikke udpeget i Kommuneplanen som et værdifuldt kulturmiljø.

Bemærkningerne er taget til efterretning.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 7.4 Fortidsminder samt sten- og jorddiger

Ole Westerholt Jørgensen**Sten og jorddiger**

Der må være tale om en fejlregistrering ved at optegne et stengærde ved min ejendom Sølyst, Langs Vejlevej 17, 4970 Rødby.

Mit stengærde opfylder på ingen måder betingelserne og er en meget ny konstruktion fra slutningen af 1900 tallet alene tænkt som en vedligeholdelsesfri afgrænsning af haveanlægget ved landbrugsejendommen. Der har endvidere fundet en flytning/omlægning sted, så placeringen er udvidet mod øst og ikke længere er i overensstemmelse med kort.

Administrationens bemærkninger

Udpegningen af diget er ikke ny, kortet viser de sten- og jorddiger der er beskyttet i Lolland Kommune jf. museumslovens § 29a.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Kapitel 9. Natur

Friluftsrådet, Kreds Storstrøm

Adgang - også i produktionslandskabet - er særdeles vigtig for den almene befolkning. Lovgivningen giver adgang, men udviklingen af landbrugsmetoderne med endnu større dyrkede arealer betyder, at levende hegn og markveje langsomt, men sikkert forsvinder. Resultatet er, at biodiversiteten forringes, og at monokulturene breder sig. Den "lille natur" i grøftekanter, markskel og lignende er ligeledes truet af de store landbrugsmaskiners fremmarch.

Administrationens bemærkninger**Adgang til naturen og det åbne land**

Befolkningens adgang til naturen og det åbne land, reguleres af naturbeskyttelseslovens §§ 22-27, og nedlæggelse af gennemgående veje og stier, samt veje og stier der fører til beskyttet natur, særlige udsigtpunkter og kulturminder mv. må ikke nedlægges uden anmeldelse til kommunen.

Lolland Kommune giver ikke tilladelse til nedlæggelse af veje og stier der har stor rekreativ betydning, men omvendt er det ikke alle stier og veje der har rekreativ betydning og disse veje og stier kan derfor godt nedlægges.

Lolland Kommune arbejder løbende på, at forbedre adgangsforholdene gennem frivillige aftaler med lodsejere, i forbindelse med forskellige projekter f.eks. Naturlandet.

Den lille natur

Retningslinje 9.3.1 sikre den lille natur på kommunale arealer, men kommunen kan ikke sikre den lille natur på private arealer, med mindre den indeholder beskyttet plante og dyrearter.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 9.2 Naturområder

Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs

Naturområder

Halsted Kloster protesterer imod udlægning af jord tilhørende Halsted Kloster til naturområder. I udpegningen indgår produktiv landbrugsjord, som i givet fald vil begrænse ejendommens drift.

Administrationens bemærkninger

Lolland Kommune skal udpege eksisterende og potentielle naturområder, der skal indgå i Det Grønne Danmarkskort, jf. planlovens § 11a, stk. 1. nr. 13.

Udpegningen af eksisterende naturområder omfatter naturarealer der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 (§ 3-arealer), søer over 0,5 ha og fredsskov, der er beliggende uden for Natura 2000-områderne. Det er altså arealer der i dag er beskyttet natur eller som er underlagt fredsskovspligt, hvor jorden kan drives efter skovlovens bestemmelser.

Udpegningen af til eksisterende naturområder har ikke betydning for driften af jorden ud over den beskyttelse områderne allerede er omfattet af. Lolland Kommune vil på baggrund af frivillige aftaler prioritere at gennemføre naturpleje og naturgenopretning i de eksisterende naturområder.

De potentielle naturområder omfatter arealer der understøtter biodiversitet, potentielle vådområder, arealer med rødlistede arter samt arealer med flere løvfrø vandhuller og som er beliggende uden for Natura 2000-områderne. Arealerne udgør alene eller i sammenhæng med eksisterende naturområder mindst 0,5 ha. Data om biodiversitet og arealer med rødlistede arter stammer fra de statslige digitale naturkort.

Udpegningen af potentielle naturområder har ikke betydning for driften af landbrugsjorden, ud over den beskyttelse som f.eks. eksisterende bilag-IV arter på arealerne har krav på. Men den viser hvor kommunen med fordel kan arbejde med naturpleje og naturgenopretning, som vil skulle gennemføres gennem frivillige aftaler med lodsejerne.

Både udpegningen af eksisterende og potentielle naturområder kan have betydning ved planlægning af byggeri og anlæg inden for områderne, da der her skal tages hensyn til naturværdierne i områderne og de skal helst forbedres.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Dansk Landbrug Sydhavsøerne, DLS

Det Grønne Danmarkskort:

Lolland Kommune skal for første gang udpege Det Grønne Danmarkskort.

Det Grønne Danmarkskort skal understøtte en forstærket indsats for større og bedre sammenhængende naturområder, og således understøtte en positiv udvikling i biodiversitet og indfrielsen af intentionerne med Naturplan Danmark. Udpegningen af Det Grønne Danmarkskort har sit ophæng i planlovens § 11 a, stk. 1 nr. 13:

Udpegning af eksisterende og potentielle naturområder, som skal indgå i Grønt Danmarkskort, jf. stk. 2-4, og for prioritering af kommunalbestyrelsens naturindsats inden for Grønt Danmarkskort,

Kommunalbestyrelsen skal udpege eksisterende Natura 2000-områder på land til at indgå i Grønt Danmarkskort. Kommunalbestyrelsen skal ved udpegning af øvrige eksisterende og potentielle naturområder anvende følgende kriterier i prioriteret rækkefølge:

- Eksisterende værdifulde naturområder uden for Natura 2000-områderne.
- Nye naturområder, som kan udvide eller skabe sammenhæng mellem eksisterende værdifulde naturområder, herunder i tilknytning til og mellem Natura 2000-områder.
- Naturområder, som samtidig bidrager til andre formål, herunder klimatilpasning og klimaforebyggelse, et bedre vandmiljø eller rekreation.

De eksisterende værdifulde naturområder omfatter naturarealer der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 (§ 3-arealer), søer over 0,5 ha og fredsskov, der er beliggende uden for Natura 2000-områderne. § 3-arealer omfatter f.eks. moser, enge og overdrev over 2500 m².

Beskyttelsen af arealerne sker gennem eksisterende lovgivning og kommunens arbejde med arealerne sker gennem naturpleje og naturgenopretning i tæt dialog og samarbejde med lodsejerne, og administrationen sker ud fra eksisterende national lovgivning.

Med Grønt Danmarkskort er det hensigten, at der skal suppleres med en styrket indsats for at skabe sammenhæng mellem eksisterende naturarealer samt sikre ensartethed i de kommunale udpegninger **med udgangspunkt i de nationale kriterier på et forbedret fagligt grundlag (det digitale naturkort)**.

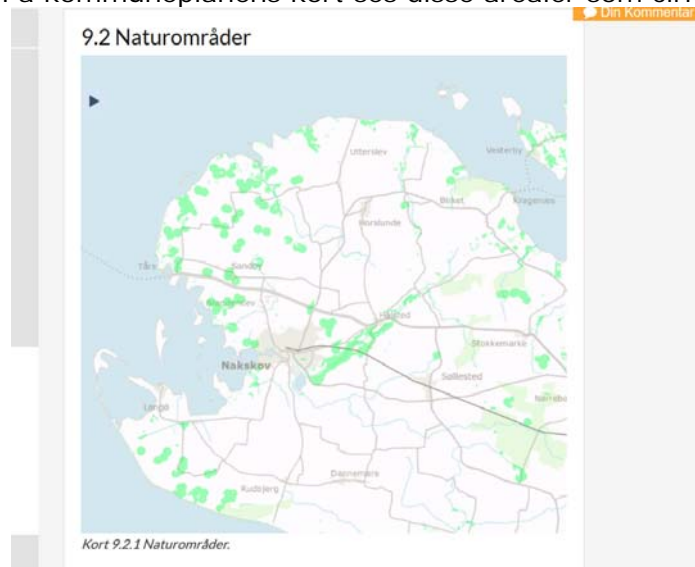
I forslag til kommuneplan er **De potentielle naturområder** (nye naturområder) er udpeget arealer som omfatter øvrige arealer der understøtter biodiversitet og potentielle vådområder. Arealer, der understøtter biodiversitet, er f.eks. lavbundsarealer, skråninger, kyster mv. hvor der ikke er intensivt opdyrkede marker Disse fremgår af det nationale digitale naturkort.

Desuden vælger Lolland Kommune at udpege arealer med rødlistede arter samt arealer med flere løvfrø vandhuller og som er beliggende uden for Natura 2000-områderne.

Lolland Kommune vælger desuden at udpege citat:

Arealer med flere løvfrø vandhuller består af arealer, hvor der er under 500 m mellem vandhuller med løvfrøer, eller under 250 m fra et vandhul med løvfrøer til et eksisterende naturområde eller et andet potentielt naturområde.

På kommuneplanens kort ses disse arealer som cirkulære grønne områder

Da stort set alle løvfrøvandhuller ligger som gamle mergelgrave midt i dyrkede landbrugsområder, vil de potentielle naturområder omfatte intensivt dyrkede arealer.

Retningslinje 9.2.3 Naturværdier i eksisterende og potentielle naturområder skal sikres og om muligt forbedres gennem forvaltning, planlægning og arealadministration. Eksisterende værdier og indsatsen for at bevare og forbedre disse skal løbende formidles gennem naturvejledning.

I administrationen af de potentielle områder står der er det angivet at

Ved administration og planlægning inden for de potentielle naturområder skal naturværdierne sikres og om muligt forbedres. Som udgangspunkt bør der ikke planlægges for nye anlæg inden for de potentielle naturområder, men eksisterende byggeri og anlæg kan som udgangspunkt ombygges og udvides, hvis det ikke forringer de naturmæssige værdier eller spredningsmuligheder for plante- og dyrelivet.

I planlægningen kan der eksempelvis udlægges grønne områder, stilles krav til beplantning, etablering af nye vandhuller/søer, mv. Ved husdyrgodkendelser kan der desuden stilles vilkår om etablering af et dyrkningsfrit område imellem jordbrugsområdet og et tilstødende naturområde, for at varetage områdets naturindhold.

Man skal være opmærksom på, at de særlige naturkvaliteter i områderne ofte indebærer særlig sårbarhed. Det gælder f.eks. i forhold til næringsstofpåvirkning, særligt ammoniaknedfald i naturtyper, hvis naturlige tålegrænse allerede er overskredet.

Disse formuleringer kan kun ses som et kommunalt ønske om at gå videre end husdyrgodkendelsesordningen i især beskyttelsen af padder.

Dvs at de landmænd der frivilligt og i samarbejde med amt og senere kommunen har etableret paddehuller, oprenset søer og på anden måde bidraget til at forbedre forholdene for padderne, med kommuneplanen risikerer at blive begrænset i dyrkningen af de arealer der er udpeget som potentielle naturområder.

I personlig kommunikation med Kåre Fog, vel nok Danmarks fremmeste paddeekspert, stiller Kåre Fog alvorlige spørgsmålstejn ved værdien af de paddeopgørelser Lolland kommune har fået lavet.

DLS må tage skarpt afstand fra at det umiddelbart ser ud til at Lolland Kommune igen forsøger at lægge yderligere restriktionerne ned over husdyrbrugene, end husdyrgodkendelsesordningen gør.

Hvis det ikke har været intentionen med formuleringen i kommuneplanen, skal DLS opfordre til at man omformulerer retningslinjen og de administrative beskrivelser.

Administrationens bemærkninger

Udpegningsgrundlaget for eksisterende og potentielle naturområder

Det er korrekt, at et af formålene med det digitale naturkort er, at skabe et fælles udgangspunkt for kommunerne til udpegningerne af de eksisterende og potentielle naturområder, og dermed en større ensartethed i de kommunale udpegninger til Grønt Danmarkskort.

Men der er metodefrihed i kommunerne, da der ikke er defineret hvilke kortlag kommunerne skal tage udgangspunkt i og hvordan de skal vægtes imod hinanden, lige som kommunerne gerne må supplere med viden om lokale forhold som f.eks. detailviden om udbredelsen af løvfrøer, som ikke længere er på den Danske rødliste, men som er beskyttet gennem habitatbilagets bilag IV, en såkaldt bilag-IV art.

Vestlolland er et af de områder i Danmark hvor vi har den største bestand af løvfrøer og Lolland Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at passe på løvfrøen som er en truet art på europæisk plan. Da kommunen bruger en del af sine naturgenopretningsmidler til etablering af løvfrøvandhuller, er de områder hvor det kan være relevant at etablere nye løvfrøvandhuller medtaget som potentielle naturområder.

Redegørelse for administration af de potentielle naturområder

Da der er kommet ny husdyrlov er det korrekt, at redegørelsesteksten for de potentielle naturområder ikke længere er retvisende, og redegørelsesteksten rettes derfor.

Jordbrugets frivillige aftaler med kommunen

Det er korrekt, at når der etableres vandhuller og anden naturgenopretning til beskyttede dyrearter mv., kan det give restriktioner for jordbruget, da arterne netop er beskyttet.

Lolland Kommune har derfor altid en grundig dialog med lodsejerne om hvad naturgenopretningen kan betyde. Generelt indgås der kun frivillige aftaler med lodsejere der selv har en interesse i at beskytte bestemte arter mv., og helt overordnet er lodsejerne normalt selv opmærksomme på problematikken omkring evt. restriktioner.

Ændringer til kommuneplanen

Under overskriften "Administration af potentielle naturområder", ændres det følgende afsnit, fra:

"I planlægningen kan der eksempelvis udlægges grønne områder, stilles krav til beplantning, etablering af nye vandhuller/søer, mv. Ved husdyrgodkendelser kan der desuden stilles vilkår om etablering af et dyrkningsfrit område imellem jordbrugsområdet og et tilstødende naturområde, for at varetage områdets naturindhold."

Til

"I planlægningen kan der eksempelvis udlægges grønne områder, stilles krav til beplantning, etablering af nye vandhuller/søer, mv."

Underkapitel 9.5 Skovrejsning

Ole Westerholt Jørgensen

Jeg er meget uenig i udpegningen af størstedelen af Lollands agerjord til ønsket skovrejsning.

At operere med begreberne ønsket og uønsket bliver meningsløse, når det ikke er det, vi ønsker skal ske med vores gode landbrugsjord. Ved at være restriktive med brugen af ønsket og uønsket opnår vi tværtimod at kanalisere skoven hen hvor vi landskabeligt, rekreativt eller naturmæssigt kunne få fælles glæde af ny skov. Det forslåede er at sammenligne med at skyde med spredehagel, for skoven kommer lige præcis ikke hen, hvor vi mest ønsker det.

Personligt er jeg mest berørt af, at et ønsket skovområde på matr. nr. 18a Rødby Fjord (nordvest for Lidsø Skov) ikke længere er muligt. Arealet er af let bonitet og har umiddelbar nærhed til eksisterende nyplantet fredsskov. Arealet ønskes fortsat udlagt til ønsket skov.

Administrationens bemærkninger

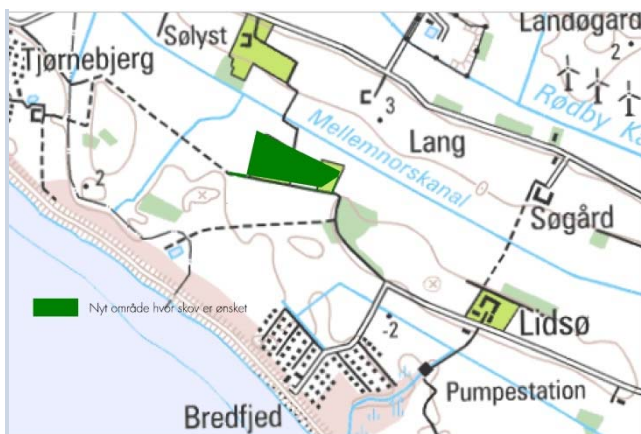
Det er korrekt, at der med denne kommuneplan udlægges væsentligt større områder til skovrejsning ønsket, i alt 45 % af landbrugsarealet. Udpegningen af skovrejsning ønsket og uønsket er sket på baggrund af en overordnet planlægning.

Lolland Kommune er en skovfattig kommune og den gamle udpegning af skovrejsning ønsket, har været restriktiv i mange år hvilket har betydet der er rejst meget lidt ny skov i Lolland Kommune. Etableringen af ny skov rummer flere fordele da den giver den nye rekreative muligheder - minimum for ejerne, beskytter grundvandet og skaber nye naturområder, med nye skovbryn hvor hovedparten af Danmarks truede dyre og plantearter trives bedst. Endelig betyder udpegningen, at lodsejerne helt frivilligt har mulighed for at søge statstilskud til skovrejsning hvis de ønsker det.

I de værdifulde jordbrugslandskaber der er sårbare over for skovrejsning, er der udpeget skovrejsning uønsket, så kommuneplanen har ikke bare øget arealerne hvor skovrejsning er ønsket.

Ændringer til kommuneplanen

Nedenstående område i Rødbyfjord udpeges til skovrejsning ønsket.

Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs

Halsted Kloster protesterer imod udlægningen af arealer tilhørende Halsted Kloster til etablering af ny skov. Udpegningen omfatter store arealer med inddragelse af produktiv landbrugsjord, som er afgørende for ejendommens drift.

Administrationens bemærkninger

Udpegningen inddrager ikke produktiv landbrugsjord, men giver alene lodsejer mulighed for at få tilskud til skovrejsning hvis lodsejer ønsker at rejse skov.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 10.2 Spildevand

Lolland Spildevand A/S og Lolland Forsyning A/S

Lolland Spildevand A/S og Lolland Forsyning A/S ønsker at gøre indsigelse mod afstandskravet på 100 m til boliger, som er angivet i Kommuneplanens punkt 10.2.8. Vi mener, at kravet må bero en misforståelse. Et sådanne krav vil være udfordrende for hvordan kloakering af det åbne land kan gennemføres. For såvel Lolland Spildevands etablering af trykledninger med hertil hørende pumpestationer, samt for de omkring 13-1400 ejendomme, hvor Lolland Kommune skal ud og påbyde forbedret rensning på egen grund, som pt. også er i høring i Lolland kommunes Spildevandsplan for 2017-2027. På stort set alle af disse ejendomme vil det ikke være muligt for grundejer eller for dem, som efterfølgende ønsker kontraktlig medlemskab af Lolland Spildevand A/S at etablere et spildevandsanlæg, som ligger udenfor 100 m fra boligen.

Lolland Spildevand har allerede i dag over 600 pumpestationer (inkl. Husstandspumper), hvor cirka 10 kunne efterleve denne passus. Lolland Kommunes og private bygherre vil også blive udfordret. Alle de pumpestationer, som kommunen har stående ved rådhus, ved skoler og institutioner og processpildevand fra produktionsvirksomheder, vil ikke kunne efterleve dette tiltag.

Det er vores opfattelse at det er op-pumpnings-brøndene og spildevandets sammensætning der skal stilles krav til, ikke til selve placeringen af anlæggene.

Herudover vurderer Lolland Spildevand A/S ligeledes, at det vil være svært at kunne nå at leve op til spildevandsplanens krav om, at disse ejendomme skal nå at have foretaget

forbedret rensning på egen grund inden 2027, hvis hver enkelt ejendom skal have en landzonetilladelse, jf. sidste afsnit under Spildevand. Vi mener derfor, at disse anlæg ikke bør betragtes, som ændret arealanvendelse, da ejendommene allerede i dag har et spildevandanlæg i form af septik-/trixtanke eller samletanke beliggende på det samme areal, hvor der vil skulle etableres et nyt og forbedret spildevandsanlæg.

Administrationens bemærkninger

Det medgives at retningslinje 10.2.8 er blevet for bred og uhensigtsmæssig, det har ikke været intentionen, at den skulle bruges ift. husstandspumper og lignende mindre anlæg. Intentionen har været at beskytte naboer mod uacceptable lugt og støjgener. Retningslinje 10.2.8 med tilhørende redegørelse ændres derfor.

Ændringer til kommuneplanen

Retningslinje 10.2.8 ændres fra:

"Spildevandsrenseanlæg, pumpestationer og lign. bør placeres mindst 100 meter fra nærmeste bolig."

til

"Spildevandsanlæg der kan give anledning til lugt og støj bør placeres mindst 100 m fra boliger."

Redegørelsesteksten ændres fra:

"Spildevandsanlæg, herunder pumpestationer og lign bør placeres mindst 100 meter fra boliger, da de kan give anledning til lugtgener ved de nærmeste boliger."

Mindre spildevandsanlæg under 30 m² og 3 meters højde kræver som udgangspunkt ikke landzonetilladelse. Etablering af mindre spildevandsanlæg på marker, rekreative områder og boligarealer mv. kan dog betragtes som ændret arealanvendelse der kræver landzonetilladelse."

Til

"Visse typer af spildevandsanlæg kan give gener for naboer i form af lugt og/eller støj og bør derfor som udgangspunkt placeres mindst 100 meter fra boliger for at undgå nabogener ved de nærmeste boliger."

Mindre spildevandsanlæg under 30 m² og 3 meters højde kræver som udgangspunkt ikke landzonetilladelse. Etablering af mindre spildevandsanlæg på marker, rekreative områder og boligarealer mv. kan dog betragtes som ændret arealanvendelse der kræver landzonetilladelse."

Underkapitel 10.4 Lavbundsarealer og potentielle vådområder

Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs

Halsted Kloster protesterer mod udlægning af potentielle vådområder på den af Halsted Kloster tilhørende jord. Udpegningen inddrager bl.a. produktiv landbrugsjord.

Administrationens bemærkninger

Nærværende kommuneplan udpeger ikke nye områder til lavbundsarealer og potentielle vådområder. Gennemførelsen af vådområdeprojekter sker gennem frivillige aftaler.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Kapitel 11. Teknik, miljø og forsyning

Friluftsrådet, Kreds Storstrøm

Større tekniske anlæg

Friluftsrådet har noteret sig, at Lolland Kommune i sit fremadrettede virke satser på at være en førende lokation for produktion af bæredygtig energi. Friluftsrådet bakker i alle henseender op omkring vedvarende energi, der kan gavne miljøet, men Rådet har dog nogle forbehold ved placeringen af anlæggene til produktion af energien. Helt generelt er det vigtigt for Friluftsrådet, at de større tekniske anlæg til produktion af vedvarende energi, f.eks. solcelleanlæg og vindmøller, placeres således, at de skæmmes landskabet mindst muligt. Dette for at værne om de eksisterende natur- og landskabsværdier, hvilket er særligt vigtigt i en kommune som vores, hvor de gentlige naturarealer som nævnt udgør en forholdsvis begrænset del af kommunens samlede areal, og hvor det derfor også er vigtigt at beskytte den "lille" natur.

Det fremgår af planen, at Lolland Kommune er bevidst om, at energianlæggene er arealmæssigt store anlæg, der ikke kan undgå at påvirke landskabet. I kommuneplanen står der også, at når landskabet skal påvirkes på denne måde, bør det ske i områder, der i forvejen er præget af bymæssig bebyggelse eller af større tekniske anlæg. Det bakker Friluftsrådet op om, idet den landskabelige påvirkning vil blive mindre, når anlæggene placeres i større grupper, frem for en spredt placering i hele kommunen. Friluftsrådet mener desuden, at skærmende beplantning i alle tilfælde vil være en nødvendighed omkring anlæggene for at mindske den landskabelige påvirkning mest muligt.

Endeligt er det vigtigt for Friluftsrådet, at anlæggene ikke placeres i områder, der er særligt værdifulde for friluftslivet. Større tekniske anlæg er som oftest lukkede for offentligheden, og når de arealmæssigt bliver større og placeres i det åbne land, betyder det, at offentlighedens adgang til at færdes i landskabet kan blive begrænset. Lolland Kommune opfordres derfor til at indtænke friluftslivets interesser i planlægningen for områder med tekniske anlæg, således at friluftslivet ikke påvirkes hverken ved etablering eller efterfølgende drift af anlæggene. Dette kan eksempelvis ske ved etablering af stier gennem og langs områderne.

Administrationens bemærkninger

Der er stor forskel på hvordan store solcelleanlæg og vindmølleranlæg påvirker landskabet og friluftslivet herunder befolkningens adgang til det åbne land.

Som udgangspunkt er store energianlæg placeret uden for værdifulde jordbrugslandskaber, større sammenhængende landskaber, turistområder og naturparker, selvom der er et vist overlap i visse områder, men der er også forskel på hvordan vindmøller og solceller påvirker udpegningerne.

Vindmøller forhindrer ikke befolkningens adgangsmuligheder i det åbne land, ofte etableres der nye gennemgående veje i landskabet som giver nye muligheder for færdsel i det åbne

land. Omvendt er det svært at skjule 150 m høje vindmøller med beplantning, så her er det vigtigt at møllerne ikke placeres i eller nær ved de værdifulde jordbrugslandskaber.

Store solcelleanlæg er dominerende lokalt, men de kan afskærmes med beplantning jf. retningslinje 11.8.5. De store solcelleanlæg kan forhindre færdslen i det åbne land da de hegnes. Hvis der veje- og stier i det åbne land der går igennem et område til store solcelleanlæg, stiller kommune vilkår om at de eksisterende veje og stier fastholdes, eller indarbejder en ny sti-/vejforbindelse i planlægningen.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Underkapitel 11.8 Elforsyning og solcelleanlæg

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

DN har i årevis kæmpet for 6-rækket skærmende beplantning omkring store solcelleanlæg. Senest i nov. 2016 fik vi under dialogmødet mellem Lolland Kommune og DN bekræftet, at der fremover ville blive stillet krav om 6 rækker. DN skal derfor bede om en konsekvensrettelse i retningslinje 11.8.5.

Administrationens bemærkninger

Klima-, Miljø- og Teknikudvalget beslutter 6. april 2016, der skal etableres 5-række læbælter omkring fremtidige solcelleanlæg. Den 30. august vedtager Klima-, Miljø- og Teknikudvalget "Revision af kapitel 11.8 Elforsyning og solcelleanlæg" med henblik på, at det indarbejdes i Kommuneplan 2017-2029, med en ny retningslinje 11.8.5 der siger:

"Beplantningen, jf. 11.8.4, skal udføres med mindst 5-rækket plantebælte."

I efterfølgende lokalplaner er der stillet vilkår om, at der skal etableres 6-rækket plantebælter. Da de fleste plantebælter plantes med plantemaskine, der er 3-rækket (2- og 4-rækket kan forekomme), giver det god mening at plantebælterne bliver 6-rækket, da maskinerne optager plads for et 6-rækket plantebælte alligevel.

Ændringer til kommuneplanen

Retningslinje 11.8.5 ændres fra:

"Beplantningen, jf. 11.8.4, skal udføres med mindst 5-rækket plantebælte."

Til:

"Beplantningen, jf. 11.8.4, skal udføres med mindst 6-rækket plantebælte."

Underkapitel 11.9 Vindmøller

By&Landskab

På oversigtsplan 11.9.1 er vist nogle grå og røde områder. Det fremgår ikke, hvordan farveforskellen skal tolkes.

Men må gå ud fra, at der i de røde områder tillige er mulighed for opstilling af vindmøller i 150 m højde, hvorfor man bør indføje området ved Langø på listen over vindmølleområder til store vindmøller antal og højde.

Administrationens bemærkninger

Det fremgår af signaturforklaringen, at de grå områder viser rammer til vindmøller over 125 m og at de røde områder viser rammer til vindmøller under 125 m.

Signaturen for vindmølleområdet langs Langø er derfor korrekt.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.

Danmarks Naturfredningsforening – Lolland

Efter vor opfattelse er både Skodsebølle og Landø områderne udtaget af vindmølleplanen med byrådsbeslutning af sept. 2016. Det er nyt at disse områder skulle være "eksisterende" med møllehøjde op til 125 m. Herom har der ikke været nogen høring. Endvidere er det en dårlig ide at videreføre vindmølleplanen med store møller ved Bogø. Her er det den massive indvirkning på Nakskov Fjord, som for nylig er udpeget til naturpark. Op til 5 store møller på den placering vil i den grad spolere den fantastiske naturoplevelse overalt på Nakskov Fjord og være en reel trussel og forstyrrelse for det enestående yngle-, raste- og fourageringsområde for fugle.

DN skal gøre opmærksom på, at der er uoverensstemmelse mellem kort fra hovedmenuen og det der vises under retningslinjer. I Rødby Fjord er området til store vindmøller udvidet med det allerede eksisterende solcelleanlæg, hvorved møllerne kan komme helt op til Langs Vejlevej. Det lyder som en indlysende fejl.

Administrationens bemærkninger

Kommuneplan 2017-2029 udlægger ikke nye vindmølleområder, men "vindmølleplanen" fra 2016 er indarbejdet i Kommuneplan 2017-2029.

Fastholdelsen af udlægget af vindmølleområdet ved Bogø inddæmning, blev behandlet i Vindmølleplanen i 2016 som er indarbejdet i kommuneplanen. Da der ikke er kommet nye oplysninger frem om natur, miljø, landskab mv., fastholdes udlægget ved Bogø inddæmning fortsat. Hvis der skal opstilles nye vindmøller, på op til 150 m, ved Bogø inddæmning, skal der ske en nærmere planlægning hvor der skal udarbejdes en VVM (Vurdering af Virkninger på Miljøet), hvor forholdene til natur, miljø, landskab mv. skal undersøges.

Kommuneplanen skelner mellem områder til vindmøller over og under 125 m, da Lolland Kommune som udgangspunkt kun planlægger for vindmøller over 125 m, for at udnytte vindressourcen bedst muligt. Vindmølleområderne ved Skodsebølle og Landø er eksisterende vindmølleområder hvor vindmøllerne ikke er over 125 m, altså "op til 125 m".

Med vedtagelsen af kommuneplantillæg 56 Vindmøller ved Skodsebølle den 22. juni 2017, ændres vindmølleområdet ved Skodsebølle sig fra, at være et område til vindmøller under 125 m til et område til vindmøller over 125 m.

Ændringer til kommuneplanen

Kortlaget i kort 11.9.1 med "Rammer til store vindmøller" rettes til så hverken det eksisterende solcelleanlæg eller Gerringe lodsejlsplads ramme "383-804 - Område til affaldsdeponering ved Gerringe" indgår i kortlaget. Vindmølleområdet ved Skodsebølle lægges desuden ind i kortlaget med "Rammer til stor vindmøller".

Kapitel 12. Kystnærhedszonen

Friluftsrådet, Kreds Storstrøm

Et særligt hensyn er der også i kystnærhedszonen, hvor Friluftsrådet med glæde har bemærket, at planen fortsat lægger vægt på både muligheder og bosætning og rekreation og oplevelser, hvortil alle skal have adgang. Den lollandske sydkyst med digerne er et enestående landskab, hvor naturhensyn, oplevelsesmuligheder og adgang for alle til fods eller på cykel fortsat bør prioriteres.

Administrationens bemærkninger

Taget til efterretning.

Ændringer til kommuneplanen

Ingen ændringer.